

Starosta Bohumína si stříhl roli průvodce

1. října byl starosta Bohumína Petr Vícha na pár hodin průvodcem. Méně pohyblivé seniory z místních domovů pro seniory vzal na vyjíždku napříč Bohumínem speciálně upraveným autobusem pro vozíčkáře.

"Se seniory vyrazím na prohlídku Bohumína už podeváté. Jako každým rokem se jim budu snažit přiblížit proměny města a vezmu je tam, kam se kvůli svým omezeným pohybovým možnostem a zdravotním problémům nedostanou. A to je i smyslem celé exkurze, protože už kvůli zdravotním komplikacím tráví většinu času pouze doma," řekl před projíždkou starosta.

Senioři s ním vyjeli jak do centra, tak do městských částí. Zamířili například k vlakovému nádraží, před nímž město připravuje nový dopravní terminál, pak pokračovali k „červené kolonii“ v Okružní ulici, kde je v plánu přestavba na nadstandardní bydlení. Projeli se i kolem budoucího lesoparku

Na Panském a prohlédli si novinky ve sportovně-rekreačním areálu Bospor za parkem Petra Bezruče. Autobus se seniory zajel i do Starého Bohumína, kde letos v ulici Petra Cingra padl k zemi poslední vybydlený dům a v plánech je tam nová rodinná výstavba.

„Pro velký zájem organizujeme už čtvrtým rokem hned dvě exkurze napříč městem. Přihlášené zájemce a jejich pečovatelské vyzvedává v domovech speciálně upravený autobus, který si půjčujeme z Ústavu sociální péče v Hrabyni. Senioři se na prohlídku rodného města a výklad starosty vždy velmi těší,“ prozradil Daniel Ucháček ze sociálního odboru bohumínské radnice.

Akci pořádalo už podeváté Centrum sociálních služeb Bohumín, sociální komise při radě města, klub seniorů a také sociální odbor zdejší radnice u příležitosti Mezinárodního dne seniorů, který připadá na 1. října.

Výlety seniorů

Téměř tři tisíce seniorů se mohly zúčastnit poznávacích zájezdů díky projektu Moravskoslezského kraje. Kraj na tento projekt vyčlenil 1,4 milionu korun. Zájemci navštívili turistické zajímavosti regionu. Senioři si mohli vybírat z několika zájezdů, které byly rozdělené tematicky, ale i podle fyzické náročnosti. Navštívili tak například Muzeum klobouků v Novém Jičíně, Pustevny, zámek Raduň, Hukvaldy, Karlovu Studánku nebo hrad Sovinec.

Celkem 70 výletů bylo určeno pro seniory nad 60 let a uskutečnily se od června do září letošního roku. Účastníci výletu zaplatili pouze 200 Kč, všechny další náklady akce byly hrazeny dotací Moravskoslezského kraje. Kromě služby průvodce a oběda bylo v ceně vstupné do navštívených míst, pojištění a doprava. Nástupní místa zájezdů byla rozmístěna po celém regionu. Výletníci si mohli vybrat, zda vyjedou z Bruntálu, Opavy, Trčince, Frýdku-Místku, Karviné nebo například Kopřivnice.

Mezinárodní festival adventních a vánočních zvyků, koled a řemesel s názvem Souznění se uskuteční ve dnech od 12. do 15. prosince 2019

Nečekaná programová překvapení chystá tradiční festival. Nabídne více než 400 hudebníků, zpěváků, tanečníků a účinkujících různých žánrů. K největším novinkám, které festivaloví nestoři připravili pro předvánoční čas patří například angažování frontmana kapely Lake Malawi Alberta Černého.

Souznění bude ve svátečním čase nabízet adventní a duchovní hudbu, vánoční zvyky, koledy, bohaté lidové tradice i písně s religiozní tematikou.

Festival začne ve Frýdku-Místku v kostele svatých Jana a Pavla chrámovou a duchovní hudbou, kde mimo jiné vystoupí i hvězdný barytonista Tomáš Král. V pátek se Souznění přesune do Kunčic pod Ondřejníkem, kde bude sál restaurace Huťarství patřit především Haně Fialové, nositelce Ceny Thálie v kategorii opereta - muzikál. Třetí festivalový den bude vyhrazen Kozlovicím. Tam zavítají zahraniční hosté a také domácí kulturní dědictví v podobě tanečníků Ověňžoku, horalského tance ze slezsko-polsko-slovenského pomezí. V neděli pak festival zavítá do Ostravy - Mariánských Hor a v podvečer vyvrcholí galakonzertem ve Frenštátě pod Radhoštěm.

MUDr. Růžena Mašková:

O nejspravedlivější existenci, o nedočkavosti dětí a překvapených seniorech, o tom, jak málo člověku nakonec stačí, o zákazu mračit se přes vánoční svátky, o nenahraditelnosti osobního kontaktu a o úsměvu na závěr.

MUDr. Růžena Mašková

Tentokrát začnu krátkou úvahou o čase, jako o nejspravedlivější existenci v našich životech. Vždyť hodina má šedesát minut pro každého a je pouze na nás, jak ji kdo využije. Kdo nemyslí jen na sebe, ten má pořád co dělat a naopak nuda je příznakem nejen zahálky, ale kolikrát i duševní poruchy a špatných konců, protože z nudy lidé dokážou dělat až neuvěřitelné koniny.

U mne osobně to funguje tak, že čím jsem starší, tím mi čas utíká rychleji. Ostatně větu „Já nemám čas“ nepochybně taky znáte - paradoxně snad nejčastěji u důchodců. Což mi připomnělo jeden filosoficky laděný vtip: Vnuk povídá dědovi, že vlakem už nejezdí, že místo toho lítá letadlem. Na otázku „Proč?“ vnuk odpovídá, že tak šetří čas. Ale na otázku „A co děláš s tím ušetřeným časem?“ už odpověď nemá.

Je to prostě tak, že zatímco děti se nemohou dočkat plnoletosti, starší lidé jsou překvapeni - to už je další rok pryč? To není možné, že mám tolik roků, kolik mám... A to už ani nemluví o tom, že je lepší, když člověk raději nepřemýšlí nad tím, co v životě všechno mohl a měl udělat - kdo žije minulostí, ten totiž doopravdy nežije.

Marná sláva (sláva je skutečně marná), každým dnem se všichni přibližujeme k závěru života, a proto by mnozí udělali dobře, kdyby si občas zašli na procházku na hřbitov. Ne kvůli depresím, to určitě ne, ale kvůli tomu, aby si uvědomili, jak málo prostoru člověku nakonec stačí a kvůli pochopení toho, že nepoctivost i arogance nemá smysl, že je lepší, když lidé mohou vzpomínat s radostí a úctou.

Nedávno nám změnili čas z letního na zimní. Musím říci, že mi to nevyhovuje a odpozovala jsem, že pro rytmus biologických organismů je to nepřírozené. Jak moje kočka, tak i já dva pejskové to vůbec neberou v potaz a celá příroda dál dodržuje svůj režim. Ovšem pro mne ta posunutá hodina hraje roli a třeba při večerní návštěvě divadla jsem už unavenější. Přitom důvodem pro posun hodin byla kdysi

úspora energie - což už dávno neplatí. Je tedy na čase, aby se politické konečně domluvili a tento nesmysl zrušili.

A co dál o času? Čas letí, čas utíká, čas plyne jako voda - a máme tady opět předvánoční čas. Je to příprava na kouzlo vánoc, na nezastupitelný svátek v rodinách. Pořád se ještě drží vánoce jako svátky lásky, klidu a pohody, kdy se odkládají žabomyší spory a blízcí i vzdálení příbuzní se scházejí v přátelském duchu. Já si dokonce myslím, že tak, jako se nesmí kouřit ve veřejných místnostech, tak by se mělo zakázat i to, aby se lidé přes vánoce mračili.

No a jsme u dáreků. Dárek, který dítěti splní jeho přání, může být nezapomenutelný, nicméně všem je jasné, že žádný materiální dárek nemůže dítěti nahradit dobrou rodinnou atmosféru. Sama si vzpomínám na radost, jakou jsme se sestrou měly, když jsme pod vánočním stromčkem našly kočárek. Zároveň jsou však pro mne nezapomenutelné koledy, při kterých nás maminka doprovázela na housle, a pak jsme šly do kostela na půlnoční mši...

Oproti tomu mám dojem, že spousta dětí je v současné době ošizená o takové kouzlo vánoc technologiemi či hlukem hraček a elektrických aparátů, jež ale nemohou nahradit lidský kontakt. Víte, čím dál víc to vypadá, že lidé vyrábějí roboty, aby se nakonec sami těmi roboty stali. Dokonce jsem nedávno viděla reportáž, z níž vyplynulo, že učitelé budou nahrazováni roboty. To je doslova strašné.

V minulém režimu se jeden šikovný slepec marně snažil o to, aby prosadil do výroby vysílačky pro slepé - tehdejší činovníci se báli možnosti jejich zneužití. A dnes tady máme druhý extrém: osobní kontakty se nahrazují technologiemi. Jenže jak už jsem řekla, osobní kontakt je nenahraditelný a odcizení zhoršuje i řešení sporů v mezilidských vztazích.

Čas od času slyšíte, že mládež je bezcitná, ovšem co má z těch dětí vyrůst, když budou vychovávány tak, aby se z nich staly automaty na automaty? A to už nechci rozebírat snobismus až šikanu, kdy se mládež předhání ve značkách u technologií, leckdy dokonce pořizovaných na dluh. Ovšem nehodlám letos končit jinak než s úsměvem - což ostatně doporučuji všem, zvláště když úsměv a dobré slovo nic nestojí. Proto na závěr přidávám hrst vánočních vtipů:

Dvě ženy se baví nad kávou: „Včera jsem vzala muže na vánoční trhy“ nadhodí jedna. Druhou to zaujme: „Nepovídej a chtěl ho někdo koupit?“

„Tati, a odkud je vlastně Ježíšek?“ „Chlapče, když se tak podívám na většinu dáreků, řekl bych, že je z Číny.“

„To by mě zajímalo, co nám zítra pán Bůh hodí?“ mudruje u vánočního stromčku blondýna. „A co by ti měl jako Bůh házet?“ nechápe její muž. „No, je přece zítra Boží hod, ne?“

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

Z Havířova do Ostravy aneb kudy v zimě na procházku

I zimní období vybízí k procházkám. Ta naše povede z Havířova přes Pežgovský les, Petřvald do Ostravy. Délka trasy je 11 km. Ale jsme teprve na začátku trasy a výchozím bodem je vlakové nádraží v Havířově, kde se u kruhového objezdu u turistického ukazatele napojíme na zelenou značku.

Odtud se vydáme dále přes Šumbark, který je částí města Havířov. Šumbark je poprvé uváděn roku 1438. V roce 1947 se zde započalo s výstavbou prvního havířovského sídliště. Stavba nového sídliště probíhala v letech 1986-1990.

Po dvou kilometrech cesty dojdeme k ukazateli, který nás navede na pěšinu v Pežgovském lese. Všude klid a nádherná podzimně/zimní scenérie plná kouzelných barev listů na stromech. V družném a přátelském rozhovoru cesta rychle ubíhá.

Doba, kdy byl kraj hustým hvozdem, kterým vedla pouze obchodní cesta z Opavy do Krakova je dávno minulostí. Ve starých mapách má území tzv. Pežgovského lesa německý název a starousedlíci mu kdysi říkali taky Šunovjok. Pežgovský les je lokalita v krajině mezi Šenovem, Havířovem, Petřvaldem a Orlovou.

Na kdysi tak tajemném území prý byly samé dravé bystřiny a rybníčky. V lese jsou terénní stopy po dolování uhlí a po báňské dráze. Oblast Pežgovského lesa je geologicky i přírodně zajímavá a vyskytují se v ní tzv. bludné balvany, které vznikly odtáváním ledovců na konci ledové doby. Bludné balvany byly v době ledové přepraveny ledovcem na velké vzdálenosti. Samotné bludné balvany, nacházené v pískovnách a korytech řek, se po staletí používaly jako stavební materiál.

Pežgovský les končí a procházíme čtvrtí nových rodinných domků do středu obce Petřvald. Zde se odkloníme od zelené značky a stoupáme kolem Technického muzea Křížovou cestou ke kostelu svatého Jindřicha.

Kostel sv. Jindřicha v Petřvaldě slavil vloni 180 let od svého posvěcení. I z toho důvodu se zdejší farnost rozhodla kostelu pořídit novou fasádu, stejně jako zrenovovat křížovou cestu z roku 1843, která vstup do kostela lemují. Uvnitř jednotlivých zastavení byly původně umístěny také vzácné obrazy. Ty má dnes ale farnost pečlivě schované a nahradí je po renovaci kopiemi, které budou umístěny do kaplíček křížové cesty.

Křížovou cestu po celé její délce ji zdobí lípy velkolisté a je spolu s kostelem chráněna jako nemovitá Kulturní památka České republiky. Po prohlídce památek jsme se opět napojili na zelenou značku. Vstoupili do lesa, poseděli pod přístřeškem u Petřvaldského buku, který patří mezi chráněné památné stromy ČR. Po krátkém odpočinku jsme zdárně došli do cíle naší túry do ostravské části Michálkovic.

Našlapali jsme 11 kilometrů a krásný zážitek z cesty zapili v havířské hospodě „U Cingra“. Odtud vedou linky MHD do různých částí města a každý dál už šel po vlastní ose.

Marta Tomášková
Foto: M. Trkal

Ing. Hana Gurecká: Statistika má v hledáčku všechno, co vás zajímá

Stála u zrodu nové statistiky - výběrového šetření pracovních sil, zodpovídá za zpracování výsledků všech druhů voleb na území Moravskoslezského kraje a v současné době se, mimo jiné, podílí na přípravě projektu

Sčítání lidu, domů a bytů, jehož hlavní fáze se uskuteční v roce 2021.

Ředitelkou Krajské správy Českého statistického úřadu (ČSÚ) v Ostravě byla jmenována v roce 2017 a řídí pět oddělení s celkovým počtem 78 zaměstnanců: ing. Hana Gurecká.

Co je zásadním výsledkem práce statistiků - a existuje něco, co statistikové nesledují a nezpracovávají?

„Já bych tu otázku spíše obrátila - Co má statistika v hledáčku? Přece všechno, co vás zajímá! Podívejte se na kompletní přehled témat, která ČSÚ sleduje, popisuje a zpracovává. Od cenové statistiky přes informační technologie, dopravu, stavebnictví, trh práce až po cestovní ruch nebo životní prostředí. Dále jsou to: demografie, energetika, konjunkturální průzkum, národní účty - vývoj HDP, obchod, služby, sociální statistiky, vzdělávání a kultura, výzkum, vývoj a inovace, zahraniční obchod, zdravotnictví a sociální zabezpečení, průmysl, zemědělství a lesnictví, finanční hospodaření, příjmy, výdaje a životní podmínky domácností, sčítání lidu, domů a bytů a všechny typy voleb.“

Jakou roli hrají v analýzách dat statistické chyby a odhady?

„Na to je těžké odpovědět jednoduše. Dá se říci, že statistika je kompromisem mezi včasností, přesností a podrobností. Jakmile jde o průzkum (výběrové šetření), je důležité se ptát, jaká je přesnost prezentovaných výsledků. K tomu existují standardní statistické metody odhadující statistickou chybu výběrového šetření.“

Běžný uživatel nemusí metody znát, měl by chápat, že cílem takových šetření je obvykle odhad intervalu, ve kterém se s určitou pravděpodobností pohybuje hledaná hodnota. ČSÚ zjišťuje statistické ukazatele pouze zpětně, to znamená, za období, která jsou již minulostí, s výjimkou jediného případu a tím je projekce obyvatelstva. Doporučuji přečíst si publikaci O složitém jednoduše od Terezy Košťákové, kterou lze stáhnout na:

www.czso.cz/csu/czso/o-slozitem-jednoduse-aneb-nebojte-se-statistiky-nekouse.

Ještě v roce 2008 byl Moravskoslezský kraj nejlidnatějším regionem v České republice. To už neplatí a v současné době je se svými 1,226 milionu obyvatel na třetí příčce. Podle odhadů ČSÚ bude mít Moravskoslezský kraj v roce 2050 méně než jeden milion obyvatel. V čem vidíte hlavní příčiny takového vývoje? A jak je na tom statutární město Ostrava v tomto směru?

„Počet obyvatel Moravskoslezského kraje v posledních letech trvale klesá, významně se mění i struktura obyvatel. Podíl

předproduktivní složky populace (0-14 let) stagnuje, snižuje se však podíl produktivní části obyvatelstva, a to na úkor rostoucího podílu obyvatel 65letých a starších. Navíc obyvatelstvo Moravskoslezského kraje bude rychle stárnout, podle projekce obyvatel do roku 2050 bude průměrný věk obyvatel kraje 49,5 let (v roce 2018 to bylo 42,7 let). Klesající počet obyvatel je způsoben zejména migrací, ale také přirozeným úbytkem, to znamená, že počet narozených je nižší než počet zemřelých. Byť se tento trend zpomalil, nedaří se ho zastavit.

Ve statutárním městě Ostravě ještě na začátku 90. let 20. století žilo kolem 331 tis. osob. Od roku 1992 dochází ke každoročnímu úbytku obyvatel, do 31. 12. 2018 se jejich počet snížil o 42 tisíc na 289 128 obyvatel. K nejvyšším úbytkům obyvatel docházelo v letech 2010 až 2012, kdy ročně došlo ke snížení o cca 2 300 obyvatel.“

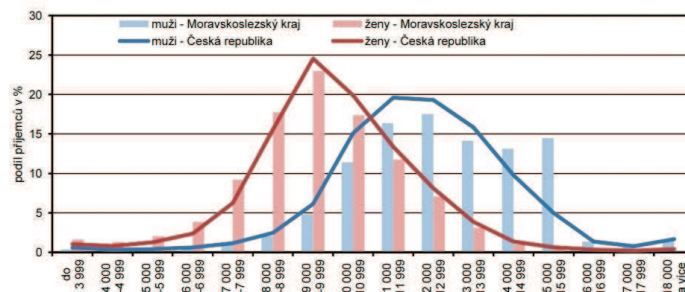
Jak jsou na tom z hlediska hlavních statistických dat senioři a handicapovaní lidé v Moravskoslezském kraji oproti jiným krajům v republice?

„Seniory jako skupinu obyvatel jsme v roce 2015 podrobili analýze. Na základě zjištěných informací jsme vydali publikaci Senioři v Moravskoslezském kraji 2015:

<https://www.czso.cz/csu/czso/seniori-v-moravskoslezskem-kraji>

Podobnou publikaci vydaly i ostatní Krajské správy ČSÚ.

Příjemci starobního důchodu (bez souběhu) podle jeho výše v MSK k prosinci 2014 (Zdroj ČSSZ)

Střední délka života se postupně prodlužuje. Je nezpochybnitelné, že se ženy průměrně dožívají vyššího věku než muži, stejně tak platí, že se naděje dožití prodlužovala v případě mužů dynamičtěji. V roce 2018 činila v Moravskoslezském kraji naděje dožití při narození v případě mužů 74,5 let a v případě žen 81,1 let. Obě hodnoty patřily v mezikrajském srovnání k podprůměrným.“

Takže počet příjemců starobního důchodu vlivem stárnutí populace neustále narůstá?

„Ano, a zároveň se zvyšuje podíl příjemců předčasného starobního důchodu (31,4 % mužů a 30,3 % žen). Na druhé

straně se v rámci důchodových reforem posouvá hranice odchodu do důchodu do vyššího věku. Podle údajů České správy sociálního zabezpečení pobíralo ke konci roku 2018 v Moravskoslezském kraji některý z důchodů 342,5 tis. osob. Mezi těmito osobami převažovaly ženy, z celkového počtu dosahovaly téměř 59 % (200,4 tis. osob). Velmi podobná situace platila i v případě starobního důchodu včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem, kde mezi příjemci (283,2 tis. osob) převažovaly ženy v poměru 3 : 2. Je to dáno tím, že ve srovnání s muži se ženy dožívají jednak vyššího věku, jednak do důchodu mohou v současnosti přecházet o něco dříve podle počtu vychovaných dětí. Proti mužům však pobírají nižší průměrné částky ve všech typech důchodů (s výjimkou sirotčího). Souvisí to s délkou doby jejich ekonomické aktivity a také s jejich výdělky, které bývají nižší oproti mužům vlivem rozdílného druhu a charakteru zaměstnání.

Průměrná měsíční výše starobního sólo důchodu v roce 2018 dosáhla v Moravskoslezském kraji částky 12 503 Kč (14 236 Kč u mužů a 10 876 Kč u žen).“

A jak vypadají statistická data u lidí handicapovaných?

„Zde můžeme uvést údaje o počtu držitelů průkazů pro osoby se zdravotním postižením, přičemž rozlišujeme tři druhy průkazů - TP, ZTP a ZTP/P. Průkaz TP mělo v Moravskoslezském kraji v loňském roce celkem 3 233 osob (1 586 mužů a 1 647 žen), v případě průkazu ZTP bylo držitelů více 21 125 osob (9 854 mužů a 11 271 žen) a poslední typ ZTP/P mělo v držení 11 936 osob (5 961 mužů a 5 975 žen).

Počty osob se zdravotním postižením se rovněž evidují ve statistikách o nezaměstnanosti od Ministerstva práce a sociálních věcí. Evidováno jich v kraji k 31. 12. 2018 bylo celkově 6 987, čímž se na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce podíleli 17,6 %. K dispozici pro ně bylo ke stejnému datu 1 188 pracovních míst v evidenci úřadu práce.“

Můžete uvést i kuriozity, nebo třeba humor ve statistice? Viz například slavnou scénku Felixe Holzmann, v níž říká, že „v Austrálii každou půlhodinu přejede auto jednoho člověka...“

Já si vždy vzpomenu na to, jak vidí statistiku čtyři různí lidé: Idealista - Statistika je dokonalý nástroj k poznávání světa. Optimista - Statistika je přesný součet nepřesných čísel. Realista - Statistika je nepřesný součet nepřesných čísel. Pesimista - Statistika je nejvyšší stadium lži. Relativně často dochází k záměně statistiky a statiky. Řadu zajímavostí, ale také odborných článků ze světa statistiky naleznete v měsíčníku, který vydává ČSÚ a jmenuje se Statistika&My. Naleznete jej na adrese: <http://www.statistikaamy.cz/>“

S ředitelkou Krajské správy ČSÚ v Ostravě
rozmlouval Jiří Muladi

Dne 31. října 2019 byla zveřejněna nejnovější analýza Ženy a muži v Moravskoslezském kraji, která mapuje společné i rozdílné charakteristiky obou pohlaví v nejrůznějších oblastech života společnosti od demografie, vzdělávání, postavení na trhu práce, přes zdravotní péči, sociální zabezpečení a bydlení až po volnočasové aktivity. Naleznete ji na adrese: <https://www.czso.cz/csu/czso/zeny-a-muzi-v-moravskoslezskem-kraji-2018>

70 % lidí si myslí, že se čeští senioři stravují nezdravě. Hlavním důvodem jsou dle nich finance, říká průzkum

Většina lidí (70%) je toho názoru, že čeští senioři se stravují nezdravě, vyplývá z aktuálního průzkumu poradenského portálu neziskové organizace Sue Ryder. Jako hlavní důvod uváděli respondenti průzkumu nejčastěji omezené finanční zdroje seniorů (49%). Cestu ke zlepšení vidí veřejnost ve zvyšování důchodů (36,5%) a dotacích na seniorské stravování. Průzkum na vzorku 3000 respondentů realizovala společnost Rondo Data.

Z průzkumu vyplynulo, že 45 % lidí nemá dostatečné informace, jak by se měli senioři zdravě stravovat. Ukázal také, že Češi považují otázku stravování seniorů za důležitou (74%) a o stravování svých seniorských příbuzných se zajímají. Vědí tedy, alespoň rámcově, jak se stravují (85 %). Za spíše nezdravé považuje jejich stravování 60,1 %, za nezdravé 9 %, za spíše zdravé 26,8 % a za zdravé pouze 4,2 %.

Jako hlavní překážky zdravého stravování průzkum označil omezené finanční zdroje (49 %), dietní omezení (16 %) a zdravotní problémy jako jsou obtíže při polykání, žvýkání či snížená chuť k jídlu (16 %).

Na dotaz, zda si myslí, že mají dobré informace, jak by se měli senioři zdravě stravovat, převažovaly odpovědi, že ano. Že mají spíše dostatečné informace, odpovědělo 40 % lidí, za spíše nedostatečné je považuje 35 % respondentů, za dostatečné 15 %, za nedostatečné 10 %. Jako nejčastější zdroj informací uvádějí respondenti internet (63 %), dále pak s odstupem doporučení blízkých (12 %), odborné publikace (10 %), informace od lékaře (10 %) a časopisy (5 %).

Cestou k lepšímu stravování seniorů by mělo být dle respondentů zvyšování důchodů (36 %) či dotace seniorům na stravování (21 %) a o zlepšení stravování seniorů by se měl zasadit stát (43,4 %) a rodina (41,1 %).

Průzkum v září 2019 na vzorku 3000 respondentů realizovala společnost Rondo Data, která se zaměřuje na průzkumy veřejného mínění a výzkumy trhu.

Historický kalendář Ostravska

Říjen - prosinec

3. října 1991 byla v Domě kultury Vítkovic slavnostně zahájena činnost Ostravské univerzity. Započetí výuky proběhlo bez problémů, neboť k transformaci tehdejší Pedagogické fakulty Ostrava a ke konstituování tří nových fakult (filozofické, pedagogické a přírodovědecké) došlo už před počátkem studijního roku 1990/91.

8. října 1941 gestapo provedlo rozsáhlou zatýkáckou akci, při které byl rozbit sokolský odboj na Ostravsku.

14. října 1702 začala stavba sloupu s pozlacenou sochou P. Marie na náměstí v Moravské Ostravě. V roce 1773 a 1828 byla socha opravena, očištěna a znovu pozlacená. V roce 1960 byla i s podstavcem, obecně nazývaná "morový sloup", rozebrána a z náměstí odstraněna. Restaurovaný mariánský sloup byl znovu slavnostně odhalen 24. října 1992.

16. října 1912 byl v Mariánských Horách na nároží dnešního Mariánského náměstí a Čelakovského ulice otevřen dvoupatrový hotel Belvedere „jakého dosud v Mariánských Horách není, jelikož stávající tam hotely pouze tento název nesou...“ Aby si získal co nejvíce příznivců, uspořádal majitel hotelu V. Chobot k jeho otevření koncert městské kapely, vstup byl samozřejmě volný. Hosté si zde mohli dát oběd nebo večeři ve velké restauraci dlouhé téměř 17 metrů, jež zabírala celou část přízemí s okny do dnešní Čelakovského ulice. Mezi restaurací a vestibulem, kterým se vcházelo do hotelu, byla zřízena menší kavárna. Kdo si chtěl jen posedět u piva, měl k dispozici nálevnu přístupnou z náměstí. Pro ubytování hostů sloužilo sedm pokojů ve druhém patře.

19. října 1994 v Praze zemřel politik, předseda čs. vlády Oldřich Černík (narodil se 27. října 1921 v obci Poruba, dnes část Ostravy). Vyučil se zámečnickem, nastoupil do práce ve Vítkovických železárnách, ale již v únoru 1948 získal první politické zkušenosti jako člen akčního výboru Národní fronty a nastoupil tak kariéru profesionálního komunistického funkcionáře. Pracoval na okresních výborech KSČ v Hranicích na Moravě a v Opavě, byl tajemníkem Krajského výboru KSČ v Ostravě a v letech 1954 - 1956 vykonával funkci předsedy Krajského národního výboru v Ostravě. Od roku 1958 O. Černík působil v Praze v různých stranických a vládních funkcích. V letech 1966 - 1970 patřil jako člen předsednictva Ústředního výboru KSČ (od dubna 1968 byl předsedou čs. vlády) k nejvýznamnějším stoupencům politických a ekonomických reforem známých jako Pražské jaro. Po sovětské invazi v srpnu 1968 podepsal kapitulantské moskevské protokoly a v září 1969 odvolal svou podporu Pražskému jaru, za což mohl ještě několik měsíců zůstat ve svých funkcích (1. ledna 1969 se stal prvním předsedou čs. federální vlády). Od ledna 1970 byl postupně zbavován svých funkcí a jeho pád na tehdejší mocenském žebříčku byl dovršen vyloučením z KSČ na konci roku 1970.

26. října 1997 - 43. protiletadlový raketový pluk z Hranečnicku obdržel od primátora Evžena Tošenovského prapor města se stuhou s čestným názvem Ostravský. Stalo se tak během slavnostní vojenské přísahy nováčků na Masarykově náměstí. K 1. lednu 2000 byla tato vojenská jednotka zrušena.

27. října 1969 v Opavě zemřel malíř Valentin Držkovic (narodil se 10. února 1888 ve Velké Polomi). Rozsah, rozmanitost i kvalita díla řadí Držkovice k nejvýznamnějším osobnostem výtvarného umění na Ostravsku v první polovině 20. století a k zakladatelům sociální malby v této oblasti.

1. listopadu 1919 se konala ostravská premiéra opery Její pastorkyně za osobní účasti autora - Leoše Janáčka. Byla to jedna z prvních významných operních premiér na scéně Národního divadla Moravskoslezského v Moravské Ostravě. Publikem i odbornou kritikou byla velmi nadšeně přijata. Úspěch byl především zásluhou šéfa opery a dirigenta Emanuela Bastla. "Skladatel Janáček přijel z Brna k prvému provedení Pastorkyně. Velký úspěch, jemuž se zpěvohra těšila, platil jemu, jak to obecnstvo projevilo bouřlivým potleskem při jeho objevení se na scéně."

13. listopadu 1936 byla obec Svinov povýšena na město. Obecní zastupitelstvo se usneslo podat čs. vládě žádost o povýšení na město již 23. ledna 1931. Na počest povýšení na město se konaly okázalé oslavy.

17. listopadu 1901 - Ostravský deník přinesl kritiku počínajícího automobilismu. Pojal ji humorně, když napsal o "splášeném automobilu" pana inženýra z Vítkovic. Při setkání automobilu s kočárem taženým koňmi to totiž dopadlo obráceně, než bývalo zvykem. Kočímu se podařilo udržet spřežení v klidu, zatímco motorový vůz prapodivně poskočil a skončil v příkopě.

27. listopadu 1919 je datován výnos ministerstva vnitra, kterým se mění název města Polská Ostrava na Slezská Ostrava. Změnu názvu navrhoval obecní výbor již v roce 1905 mimo jiné s odůvodněním, že poštovní zásilky leckdy chodí do Haliče a zdrží se osm i více dní. Vídeňské ministerstvo vnitra však tehdy návrh neschválilo. Je zajímavé, že proti změně názvu byli i čeští vlastenci ve Slezsku Vincenc Prasek a Věnceslav Hrubý. Básník Petr Bezruč na znamení nesouhlasu s přejmenováním uveřejnil již dříve napsanou báseň "Polská Ostrava".

10. prosince 1991 byly zavěšeny do prázdné věže ostravského kostela sv. Josefa (Don Bosco) čtyři zvony ze zvonařské dílny v Brodku.

26. prosince 1719 v obci Veverská Bitýška (okr. Brno-venkov) zemřel katolický kněz, kazatel a spisovatel Valentin Bernard Jestřábský (narodil se v roce 1630 v Ostravě). Byl znám svou obětavostí, skromností, péčí o chudé i neobyčejnou pracovitostí.
PhDr. Antonín Barcuch, AMO

Paměť ostravských domů - Vize v neuralgickém prostoru města

Milí čtenáři SeniorTipu, otevíráte poslední letošní číslo svého časopisu, tak jsem se rozhodla připomenout vám, co se jako velkolepé plány ve výstavbě města chystalo, ale jen ve zlomku uskutečnilo. Ostatně určitá bezradnost v místě, o němž bude řeč, a váhavost, jak jej architektonicky a urbanisticky zhodnotit, trvá dodneška. I když... Asi už tušíte je řeč o rozlehlé ploše kolem dnešního Domu kultury, kde se teprve v posledních měsících dostavěla dlouho provětrávaná kostra plánovaného komunistického paláce.

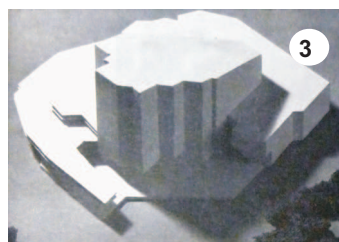

Na přelomu 50. a 60. let minulého století byla tato část tehdejší Gottwaldovy třídy zamýšlena jako nejvhodnější soustředěné místo, kde se měla veřejnost - i díky architektonickým kulisám - přesvědčit o dokonalé budoucnosti města s těžkým průmyslem. Komunikace navíc spojovala původní městské jádro s nově plánovaným centrem v Porubě s rozsáhlými bytovými možnostmi a úplnou občanskou vybaveností. Část prostoru v krátké době 1958-1961 ovládl Dům kultury (s přízviskem svého „kmotra“, Vítkovických železáren KG). Na svou dobu velkolepé dílo pražského architekta Jaroslava Fragnera, artikulované v monumentálním pojetí moderního klasicismu, se do jisté míry vyhnulo oktrojovaným formám pravověrného socialistického realismu. Interiéry byly patřičně rozvrženy pro kulturní akce, které se konaly ve vnitřních sálech (divadlo, koncerty, film, restaurace, výstavy, tanec, případně další zájmová činnost). Palác sloužil však také jako kulisa pro pompézní stranické akce. Před jeho hlavním průčelím defilovaly prvomájové průvody, z tribuny mezi kolosálními pilíři kynuli lidu papaláši. Prostor před Domem kultury fungoval v podstatě jako náměstí rozšiřující průběžnou ulici. Možná pamatujete... Dodnes, kromě dobově povinné ikonografie v sochařské výzdobě průčelní atiky, doplňují budovu v přilehlých prostorách lyrická sousoší Stanislava Hanzíka, zapojená do objektů kašen.

Prostor na druhé straně hlavní komunikace i část parku, který se rozšířil postupným zrušením starého moravsko-ostravského hřbitova s památnou stavbou krematoria (přestalo se pohřbívat v roce 1960, 1965 začala likvidace hřbitova) a židovského pohřebiště, se však v 60. letech nabízely dalším velkým projektům, které ovšem zůstaly jen v archívních slohách. V linii hlavního průčelí Fragnerova díla měla v místech zrušeného hřbitova pokračovat výstavba

okrajové části. Většinou jej řešili jako polozavřený, jednotně koncipovaný monumentální areál, jímž prochází hlavní komunikační prospekt.

Bylo by nanejvýš zajímavé sledovat všechny soutěžní návrhy, a to nejen na budovu opery jako součásti Státního divadla, ale také na palác s hudební síní v prostoru na protější straně ulice, případně další stavby, které měly toto místo zaplnit. Teprve v pozadí dominantních veřejných budov se měla rozvinout bytová zástavba, která by zahrnovala např. také ateliéry pro umělce. Sledujeme-li jen některé projekty, musíme litovat, že se ve své době neuskutečnily. Určitě k nim patří expresivně pojatá hala pro filharmonii, kterou navrhl i jinak úspěšný a evropsky poučený ostravský architekt Ivo Klimeš. Týž autor se pokoušel najít formy pro zmíněnou operní budovu, již sledoval linii Fragnerova domu a stylově se k němu přidal. Jako rarita se může jevit projekt pyramidálně pojatého komplexu, který se hmotově mohl jevit na druhé straně ulice jako kontraakord k Domu kultury.

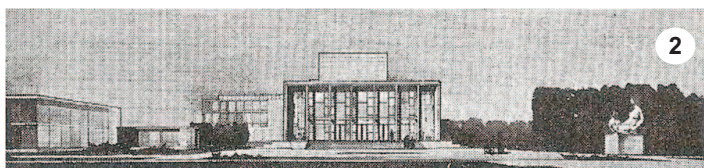

S potřebou vybudovat vyhovující prostor pro kvalitní hudební zvuk a najít pro něj i dostatečně kultivovanou formu se vyrovnává i současné vedení města. Soutěž na hudební objekt proběhla, má i svého vítěze. Nadšenci pro stavbu ateliéru amerického architekta Stevena Holla jásají, skeptikové by volili jinak. Mně teď hodnotit nepřísluší, jen v obrazovém přehledu nabízím několik historických dokumentů, které znamenaly pro místo kolem Domu kultury, jenž přežil a slouží skoro šedesát let, nedokončené nádechy. Zatím k nim patří i tzv. Černá kostka, projekt knihovny z roku 2004, který se v současnosti a v souvislosti s palácem pro hudbu zdá být opět resuscitován.

PhDr. Marie Šťastná, Ph.D.

Popis snímků:

1. Pionýrský dům, z návrhu omezené soutěže na Kulturní a pionýrský dům (J. Fragner a kol.), nerealizováno
2. I. Klimeš, návrh budovy opery, 1958-1959, nerealizováno
3. Maketa 1. návrhu koncertní síně I. Klimeše, soutěž 1968, nerealizováno
4. Dobová fotomontáž-vizualizace návrhu sídla pro krajský a městský výbor KSČ z roku 1973; architekti Jindřich Burger, Milan Hartl a Josef Havlíček, nerealizováno
5. Vizualizace vítězného projektu koncertní haly z ateliéru Stevena Holla. Pohlcuje část Fragnerova DK a čeká na realizaci v letech 2022-2024, zdroj MMO

operního domu, na druhé straně ulice se plánovalo místo pro síň a sídlo filharmonie. V soutěžích však scházely jasné stanovené podmínky a vůbec představa o komplexním urbanistickém řešení. S touto situací se pak museli architekti vyrovnávat individuálně po svém. Navíc prostor se dodnes nachází v těsném sousedství složitého uzlu, který svazuje severojižní a východozápadní dopravní osy města a jeho

VESNICE ROKU

V PROGRAMU OBNOVY VENKOVA

Na Dni malých obcí 19. února 2019 v Praze byl slavnostně vyhlášen 25. ročník soutěže Vesnice roku 2019.

Do 30. dubna 2019 mohly přihlášky do soutěže podávat obce i města, městyse vesnického charakteru do počtu maximálně 7.500 obyvatel, které mají zpracovaný vlastní strategický dokument rozvoje obce, program obnovy vesnice nebo program rozvoje svého územního obvodu.

Moravskoslezský kraj soutěž podpořil jak organizačně tak i finančně. Obcím na 1. až 3. místě v krajském kole soutěže rozdělil finanční odměnu.

Do soutěže Vesnice roku 2019 se v kraji přihlásilo pět obcí - Mikolajice, Otice, Sviadnov, Třemešná a Žabeň. Krajská hodnotitelská komise rozhodla o udělení následujících ocenění:

Zlatá stuha a vítěz krajského kola 2019 s právem užívat titul „Vesnice Moravskoslezského kraje roku 2019“ - obec Otice, okres Opava

2. místo v krajském kole - obec Žabeň, okres Frýdek-Místek

3. místo v krajském kole - obec Sviadnov, okres Frýdek-Místek

Cena naděje pro živý venkov - obec Třemešná, okres Bruntál

Diplomy získaly:

obec Sviadnov, okres Frýdek-Místek, obec Mikolajice, okres Opava, obec Žabeň, okres Frýdek-Místek, obec Třemešná, okres Bruntál

Zlatá cihla:

A – obnova či rekonstrukce památkově chráněných objektů - obec Otice, okres Opava (Kaple Nanebevzetí Panny Marie)

B – obnova či rekonstrukce staveb venkovské zástavby - obec Žabeň, okres Frýdek-Místek (Kaple sv. Fabiána a sv. Šebestiána)

C – nové venkovské stavby (rozšíření školských zařízení) - obec Sviadnov, okres Frýdek-Místek

XIII. ročník ankety Senior roku 2019

XIII. ročník ankety Senior roku 2019 vyhlásilo město Ostrava v září. Návrh na ocenění mohl zaslat každý, kdo zná ve svém okolí v určité oblasti mimořádně aktivního člověka staršího 65 let, s bydlištěm na území města Ostravy, který výrazně přispívá ke zlepšení života společnosti. Město současně vyhlásilo kategorii Klub seniorů roku 2019, do které mohly být nominovány kluby, organizace nebo sdružení zaměřující se na aktivizaci seniorů, a které jsou svou činností zajímavé nebo výjimečné.

Seniorkou roku 2019 se stala Anna Pinterová z klubu Senioři ČR. Klubem seniorů 2019 se stalo Sdružení seniorů OSŽ, Ostrava hl.n.

ZELENÁ MĚSTA - MĚSTA BUDOUCNOSTI

Řada odborníků z oblasti životního prostředí a správy zeleně z různých měst se sjela v říjnu již po třinácté do Havířova.

Pod záštitou Ministerstva životního prostředí ČR a hejtmána MSK Ivo Vondráka se zde konala konference "Zelená města - města budoucnosti", tentokrát s podtitulem Rekreační zázemí měst. Stala se již tradiční součástí podzimu v Havířově. Její témata byla opět velmi zajímavá a zúčastněná města se jimi mohou inspirovat.

Jednalo se o tři hlavních bloky:

Tématický blok A - Přírodní plochy v okolí měst.

Tématický blok B - Sport v zeleni

Tématický blok C - Cesta z města

V prvním bloku zazněla např. přednáška - Možnosti zlepšování přírodního prostředí v okolí měst (přednášející z Havířova) anebo Porubský les a Myslivna jako místo relaxace (Ostrava).

Druhá část konference byla zaměřena na sport v zeleni. V tomto bloku se účastníci zabývali řešením jak skloubit sportování v přírodě. Zajímavá byla přednáška Mgr. St. Kawieckiho z Těšína o propojení měst po obou stranách naší hranice. Jde o rekreační běh po přilehlých parcích, který je určen všem věkovým kategoriím.

Třetí blok nazvaný Cesta z města se věnoval širší krajině nacházející se v okolí měst, např. o tom, jak se dají propojit zámecké parky s lesoparky.

Konference Zelená města - města budoucnosti, to nejsou jenom přednášky, ale i široká platforma pro navazování kontaktů a výměny zkušeností. Město Havířov potvrzuje, že je městem budoucnosti.

(hak)

Kuželkářský turnaj seniorů v DS středisko LUNA

Měsíc říjen máme již tradičně v našem domově spojen s kuželkářským turnajem. Letos v pořadí již XVII. ročník se konal dne 24. 10. 2019. Smyslem turnaje není jen sportovní zápolení všech hráčů, ale také setkání klientů a zaměstnanců z různých zařízení.

Letos se tohoto sportovního klání zúčastnily tyto naše spřátelené domovy: Vesna - Orlová, Petřvald - Březiny, Slunečnice - Ostrava-Poruba, Středisko sociálních služeb - Denní stacionář - Havířov a naše sesterské středisko DS HELIOS. Za středisko LUNA soutěžila tři 5ti členná družstva. Hra s ruskými kužkami, která vyžaduje od seniorů trochu síly a odhad, byla velmi vyrovnaná a rozhodovaly skutečně jednotlivé body mezi týmy.

1. místo obhájilo již poněkolkáté družstvo seniorů domova Vesna-Orlová, 2. příčku obsadilo družstvo z domova Slunečnice z Ostravy - Poruby a 3. místo patřilo seniorům z Domova seniorů LUNA Havířov.

Jsmo moc rádi, že se můžeme při této příležitosti v našem domově LUNA setkávat. Vždyť sportovní duch podporuje dobrou náladu a té není nikdy dost.

Děkujeme všem zúčastněným a už se těšíme na další ročník tohoto kuželkářského turnaje.

Milada Kubová,
Aktivizační pracovnice
Domov seniorů LUNA Havířov

Řecké tance, maďarský zpěv nebo Saxana na koštěti

V říjnu se konala v Kulturním domě Akord v Ostravě-Zábřehu akce „Inspirativní setkání klubů seniorů“. Již čtvrtého setkání se zúčastnilo více než 250 seniorů z Ostravy a okolí. Senioři tak předvedli svými výkony jakou mají energii a chuť se bavit.

Programem plným pěkné hudby, pohybu, tance, recitace a zejména humoru provázeli moderátoři Zdeněk Kačor a Šárka Zubková. Přes dvě hodiny bavila návštěvníky například taneční skupina Beseda z Ostravy - Poruby. Rozvibrovala přítomné svým multikulturním tanečním pásmem od polské polonézy po řeckou klasiku. Inspirace v Evropě nezůstala jen u tanců. V krásně zdobených krojích se předvedl Maďarský klub, který zpíval hned několik písní. Někteří z vystupujících pojali své vystoupení humorně a nemuseli pro inspiraci chodit daleko. Důkazem byl klub z Ostravy-Jihu, který nacvičil scénku z každodenního života „Důchodci jdou do akce“, která znázorňovala náladu před otevřením samoobsluhy.

Aktivní účastí podpořila setkání první vicemiss Miss Babča 2019 Dagmar Klimešová, která jako správná Saxana přiletěla na koštěti a na pódium si přičarovala i vítěze Ostravského Štramáka Vojtěcha Maderu.

Setkání provázela dobrá nálada a nadšení. „Tančíme již pátým rokem a na tuto akci chodíme od jejího počátku. Je nám tady velice dobře a rády se sem vracíme“ vzkazuje účastnice Maruška z klubu Country Girls z Petřkovic.

Inspirativní setkání vzniklo v rámci projektu Aktivní senior, který finančně podporuje statutární město Ostrava..

Seniorská cyklorikša

Bohumín opět dostojí své pověsti cyklistického města. Nově se bude jeho ulicemi prohánět senior rikša. Dopravní prostředek připomínající tříkolku s přístřeškem má zpestřit život starším lidem a umožnit méně pohyblivým obyvatelům výlety do blízkého okolí. Radnice za speciální vozítko s elektropohonem zaplatila 156 tisíc korun.

Seniory vyvezou ven buď jejich příbuzní nebo dobrovolníci, kteří si budou moci rikšu zdarma vypůjčit. „V Bohumíně už několik let dobře fungují projekty pro seniory založené na dobrovolnické bázi. Počítáme s tím, že i do projektu seniorrikši se zapojí studenti našich středních škol.“

Vozítko připomíná bicykl, jen v přední části má dvě kola a sedátko s přístřeškem. Do něj se pohodlně vejde jeden zájemce, případně mohou jet i dva najednou. Výhodou je elektromotor, který pomáhá šlapajícímu při rozjezdu i v nerovném terénu. Cyklorikša je schopna vyvinout rychlost i 25 kilometrů v hod.

Město využilo hezkého počasí a testovalo rikšu přímo v terénu. Počítá i s předváděcími jízdami. Nápad cyklorikši je starý osm let a pochází z Dánska. Ujal se v dalších 40 zemích. V ČR začalo jezdit seniorské vozítko poprvé loni v Otrokovicích na Zlínsku, projekt oslovil i radní v Břeclavi či Kadani. Letos k nim přibyl i Bohumín. Nápad s cyklorikšou, díky níž mohou imobilní lidé vyjet na výlet se svými příbuznými, nás oslovil a zalíbil se nám. Dostanou se ven, uvidí město a jeho okolí z jiné perspektivy a ještě stráví volný čas společně s rodinou. Kdo příbuzné nemá nebo žije daleko, tam vypomohou dobrovolníci,“ řekl starosta Bohumína Petr Vícha. Dodal, že město ročně investuje do seniorských projektů a aktivit zhruba 3 miliony korun. Za to Bohumín letos v září opakovaně ocenila Krajská rada seniorů MSK jako nejpřívětivější město pro seniory v kraji.

Mgr. Pavlína Kijová

Nabízí svým čtenářům fond, který obsahuje z největší části knihy, ale také hudebniny a zvukové a elektronické nosiče, to vše v počtu téměř 700 000 knihovních jednotek. Má 33 000 registrovaných uživatelů, kteří s jedním průkazem mohou navštěvovat ústřední knihovnu, nebo kteroukoli z 27 poboček na území města Ostravy, propojených jedním systémem.

Mgr. Pavlína Kijová, zástupkyně ředitelky: „KMO získala řadu ocenění, např. první místo v prestižní celorepublikové soutěži Městská knihovna roku 2010 nebo loni Cenu Ministerstva kultury ČR Knihovna roku 2018 v kategorii Významný počin roku za dlouhodobé poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb. Bylo to zejména za vedení klubové činnosti, jako významného sociálního a socializačního prvku napříč všemi generacemi.“

Každoročně se rovněž zapojujeme do projektů vyhlašovaných městem Ostrava, letos je to aktuálně SametOVA!!! 1989-2019, s programem pro děti i dospělé BO samet 1989 na téma Sametové revoluce. Veřejností i zřizovatelem je také velmi oceňovaný projekt Paměť Ostravy, který sbírá vzpomínky na život v Ostravě a soustřeďuje je už do dvou sborníků, jež si lze v naší knihovně vypůjčit.“

Mgr. Pavlína Kijová: Každé dítě, které čte, má proti svým vrstevníkům „nečtenářům“ výrazné výhody

Mimořádně průkopnický byl Knihovnický zákon z roku 1919, podle něhož měla každá obec povinnost zřídit veřejnou knihovnu, najít pro ni prostory a z vlastního rozpočtu i prostředky. A díky tomuto zákonu vnikla také Knihovna města Ostravy (KMO), jejíž sté výročí vzniku se bude slavit za dva roky.

Tato významná instituce je v rámci naší republiky třetí největší městská knihovna.

Máte program třeba i pro seniory s handicapem?

„V roce 2015 získala KMO ocenění Standard Handicap friendly pro osoby se zrakovým postižením a ve všech svých službách se snaží přistupovat ke svým uživatelům pokud možno bez bariér. Všechny důležité informace o tom, co KMO nabízí handicapovaným, jsou soustředěny na webové stránce: kmoprohandicap.cz.“

Jak jste se Vy sama dostala ke knihovnictví - co vám tato práce dává a co bere?

„Jako dítě jsem hodně četla, bez knížek jsem si nedovedla život představit, proto má volba Střední knihovnické školy v Brně mé rodiče vůbec nepřekvapila. První místo, do kterého jsem nastoupila po maturitě, bylo oddělení pro děti a mládež v Knihovně města Ostravy a té už jsem zůstala věrná. Při práci jsem vystudovala i obor knihovnictví na Karlově univerzitě v Praze. Co mi tato práce dává? Je toho hodně - samozřejmě uspokojení z toho, že jsem v denním kontaktu s knihami, s lidmi, se skvělými kolegyněmi a kolegy. Jsem ráda, že můžu dělat to, co mě baví a jsem na svou práci hrdá. A že by mi něco i brala, to ani neumím specifikovat - jedině léta?“ (úsměv).

Které knihy byly ve Vašem životě nejdůležitější?

„Knihy jsou i díky mé profesi neodmyslitelnou součástí mého života. Je přece krásné, že při čtení se člověk může až nahlas smát, nebo naopak brečet, zažije spoustu emocí, dozví se nové informace. Nemůžu sice říct, které knihy pro mě byly nejdůležitější, ale mám dvě takové, které na mě v určité části mého života udělaly veliký dojem a silně mi utkvěly v paměti: Waltheriho Egypťan Sinuhet nebo Sophiina volba od Styrona.“

Řekni mi, co čteš a já ti povím, kdo jsi - platí toto přísloví i v současné době, kdy zvlášť mladá generace čte nejvíce smsky a facebooky? A jak se to promítá do mateřského jazyka?

„Já bych současnou mladou generaci úplně neztracovala. I mezi nimi je mnoho vášnivých čtenářů. Jen mají mnohem víc lákadel, které je od čtení odpoutávají. Je to škoda, protože každé dítě, které čte, má proti svým vrstevníkům „nečtenářům“ výrazné výhody - ve slovní zásobě, ve vnímání informací, zlepšení paměti, apod. A mé kolegyně z dětských oddělení potvrzují, že dítě, které pravidelně čte, dokáže po pár větách celkem jednoznačně určit.“

Jakou má podle Vás kniha budoucnost?

„Já si samozřejmě přeji, ať co nejdelší. Protože nebude-li kniha, nebudou ani knihovny. Navzdory některým černým scénářům věřím, že něco, co už je na světě od starověkých civilizací, jen tak lehce nezanikne.“

Se zástupkyní ředitelky KMO Mgr. Pavlínou Kijovou rozhovořoval Jiří Muladi

Dušan Lederer: Těším se na případná setkání nad hlavolamy

Tajům logických hádanek se Dušan Lederer věnuje už více než 50 let a ve své sbírce má přibližně 2600 hlavolamů. Nabízí se tedy otázky: Lámal jste si hlavu nad každým z nich? A které Vás nejvíce potrápily?

„Každý nový hlavolam je nová výzva. Některý jde celkem lehce (má podobné řešení jako některé předchozí), s některými se trápím několik večerů. Když to moc nejde, je dobré na pár dnů řešení odložit, to aby se neopakovaly stále stejné chyby. Hodně mě potrápí hlavolamy prostorové a provlékací, ale i některé plošné mají svá tajemství řešení. Všechny hlavolamy jsem ještě nevyřešil. Bylo období, kdy jsem je sháněl a kupoval, teprve nyní mi volný čas dovolí, že se sám „zaměstnám“ řešením i několik večerů.“

Ježek v kleci, to je populární hlavolam s příběhem od J. Foglara. Máte i jiné hlavolamy s poutavými příběhy?

„V nedávné době jsem připravil pro děti na školách a na různých výstavách řešení hlavolamu Daniela Diehla, kde je úkolem uložit tři figurky do vymezeného prostoru. Aby bylo řešení lépe zapamatovatelné, vzal jsem si „na pomoc“ olympiádu v Helsinkách i památné medaile Emila a Dany Zátokových, a s nimi také soupeře Emila Zátoka, francouzského běžce Alaina Mimouna. S mojí historkou jsem pak všechny řešitele velmi rychle naučil řešení hlavolamu, který není úplně jednoduchý.“

Jak si Vaše sbírka hlavolamů stojí v rámci ČR a také v rámci Evropy, nebo světa? Kolik už jste měl výstav, besed - a stýkáte se pravidelně s podobnými fandý?

„Každý z nás to počítá tak trochu podle sebe. Můžu mít několik barev nebo materiálů, z kterých je hlavolam vyroben. Pro mě je to pořád jeden hlavolam, ale pro někoho je to několik hlavolamů... Myslím, že v republice patřím mezi top 10 sběratelů, ve světě ale ani netuším, největší sbírky čítají přes 30 tisíc hlavolamů. Náš největší sběratel jich má snad kolem 8 tisíc. A scházíme se nepravidelně. Jistá jsou setkání v Praze na radnici na Karlově nám. v září a první víkend v říjnu u nás, ve Větkovicích na Opavsku (letos již po sedmácté). Zde se sejde 20 až 30 sběratelů a výrobců hlavolamů nejen z ČR, ale přijedou také přátelé ze Slovenska, Maďarska, Holandska či Velké Británie i Ruska. Mimo to pořádáme také Moravská setkání mezi sebou, zpravidla ve Frenštátě p. R. nebo v nádražním bufetu ve Svinově, kde posedíme a popovídáme o novinkách ve světě hlavolamů - případně se pochlubíme novými "úlovky". Pořádám také setkání pro děti na školách v celém kraji, jakož i pro širší veřejnost v obcích či městech. Mívám rovněž výstavy hlavolamů. V knihovnách, ale i na zámku či v muzeu. Je to pro mě vynikající relax a vyplnění času, jako důchodce ho mám dost...“

Existují turnaje, souboje o vyhlášenou odměnu za vyřešení hlavolamu, nebo i granty, kdy hlavolamy mohou obohatit sféru vědy a techniky?

„Ano, existují různá setkání, při kterých se soutěžně řeší třeba Rubikova kostka, ale v poslední době také "vysvobození" ježka z klece. V mnohých případech se hlavolam může stát také výbornou pomůckou při řešení různých geometrických úkolů, pomáhá posunout vnímání matematiky či deskriptivní geometrie, a to nejen u studentů. Jde také o prostorové vidění apod. A určitě se hlavolam stává také nápomocný při řešení různých technických i matematických problémů.“

Dělí se hlavolamy do nějakých tříd nebo skupin? A existuje mezi nimi něco jako modrý Mauricius mezi známkami?

„Hlavolamy se dělí zhruba do 10 skupin. Můžeme je ale také rozlišovat podle stupně obtížnosti, podle výroby, materiálu, způsobu řešení. Někdy je docela problematické určitý hlavolam zařadit přesně do skupiny, protože při jeho řešení se občas skupiny vzájemně prolínají. Pokud budeme mluvit o "Modrém Mauriciovi" mezi hlavolamy, pak bych řekl, že každý z nás má svého Mauricia. Já mám jako svého Mauricia hlavolam, který jsem obdržel za spoluorganizování světového setkání sběratelů v Praze v roce 2008. Jde o krásný hlavolam z amarantového dřeva. Ale druhý a další Mauricius by se v mé sbírce také našel.“

Jaké vlastnosti musí mít podle Vás člověk, který se chce úspěšně věnovat hlavolamům? Je to vhodný koníček třeba pro seniory?

„U úspěšného luštitel je především o trpělivost, ale také vytrvalost a trochu prostorového vidění. Je to zároveň výborné cvičení mozku, jemné motoriky apod. Ze setkání s mnoha seniory jsem vždy mile překvapen jejich nadšením, vytrvalostí a zvědavostí - jak hlavolam vznikl, jak se vyráběl atd. Jsou to mnohdy humorné diskuze, ze kterých mám obrovskou radost, protože mi dokazují, že je to správná cesta, jak si zpříjemnit život, když je nám trochu více let. A měli jsme mezi sebou skvělého člověka z Rožnova, který řešil nejen „lehké“ hlavolamy až do svých 94 let a já věřím, že se s ním mnozí potkáme v hlavolamovém nebi. Řešení hlavolamů je vhodná zábava nejen pro mladé, ale i pro seniory. Ostatně, každé setkání, které organizuji, začíná heslem: Kdo si hraje, nezlobí a nestárne!!!“

Můžete na závěr přidat nějakou středně těžkou logickou úlohu pro naše čtenáře?

„Jistě: 4 921 085 763. Dokážete zjistit, co je na tomto čísle tak zvláštního? **Zdravím všechny čtenáře a těším se na případná setkání nad hlavolamy.**“

Jiří Muladi

Rozsáhlá výstava hlavolamů dlouholetého sběratele a výrobce D. Lederera byla k vidění v měsíci říjnu v Moravskoslezské vědecké knihovně v Ostravě.

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Slovo předsedy Krajské rady seniorů MSK

Vážené seniorky, vážení senioři, milí čtenáři,

dovolte mi, abych se v adventním čase trošku zamyslel nad končícím rokem 2019.

Rok 2019 začal pro Krajskou radu seniorů MSK (dále KRS) velmi dobře. Již v měsíci březnu nám krajské zastupitelstvo schválilo dvě žádosti o dotace z dotačního programu "Podpora zdravého stárnutí v roce 2019" k provedení a organizaci Krajských sportovních her seniorů a oslav Mezinárodního dne seniorů.

KRS mohla v klidu zahájit organizaci těchto dvou stěžejních akcí roku 2019. Celý rok jsme se řídili zpracovaným plánem práce a myslím si, že můžeme hodnotit rok 2019 jako velice úspěšný.

Největších úspěchů jsme dosáhli v průběhu roku na sportovním poli. Naše reprezentační družstvo seniorů se v rámci 4. mezinárodních sportovních her RSČR v Českých Budějovicích umístilo z celkově 21 družstev na 3. místě. Získali jsme řadu medailí a nejlepším sportovcem seniorem v kategorii žen nad 70 let byla Marta Tomášková z Ostravy. Po provedených opravách hodnocení organizátory her jsme se po měsíci dozvěděli, že naše družstvo 4. MSH RSČR nakonec vyhrálo, což je opravdu historický úspěch! Samozřejmě s poloviční slávou, protože jsme vítězství neoslavili v prostředí a atmosféře her. Oficiálně jsem vyhlášení nových výsledků provedl až v září na Bíloveckém víceboji a družstvo zažilo ovace a ocenění aspoň od seniorů našeho kraje.

Našich krajských sportovních her v květnu se zúčastnilo rekordních 400 seniorů-sportovců. Hry byly zorganizovány podle slov účastníků a hostů na velmi dobré úrovni. Velké poděkování patří hlavnímu partnerovi - MSK a významnému partnerovi městu Třinec za poskytnutí finanční podpory a materiálně-technického zabezpečení. KSH jsem zahájil společně s primátorkou Statutárního města Třinec Věrou Palkovskou.

Oslavy Mezinárodního dne seniorů (MDS) proběhly 1. října 2019 na důstojné úrovni. Dopoledne byli svezeni senioři kraje čtyřmi autobusy a navštívili technické a historické pamětihodnosti kraje (zámky Kravaře a Fryštát, Archeopark Chotěbuz, Památník 2. světové války v Hrabyni). Po obědě byl zabezpečen kulturní program ve společenském sále hotelu "Pod zeleným dubem" v Bohumíně, ve kterém vystoupili se svým programem děti MŠ z Bohumína, senioři města Bruntál, obcí Bolatice a Petřkovice, Umělecká škola Bohumín a taneční skupina Radost z Bohumína.

Odhadovaná účast je 210 seniorů. I na tomto místě bych chtěl poděkovat našemu hlavnímu partnerovi - MSK a významnému partnerovi - městu Bohumín za poskytnuté prostředky na podporu této akce. Svou účastí podpořili oslavy starosta města Bohumín, senátor Petr Vícha a náměstek primátora města Karviná Miroslav Hajdušík. V rámci oslav MDS byly vyhlášeny i výsledky kampaní "Obec, město seniorům nejprívětivější" a "Nejaktivnější seniorská a proseniorská organizace". Nezávislá komise po vyhodnocení splnění podmínek kampaní doporučila KRS jako nejlepší (podle kategorií velikosti města a obce) město Karviná, město Bohumín a obec Palkovice. Jako nejaktivnější organizace za období září 2018 - srpen 2019 byly vyhlášeny organizace Senioři ČR Ostrava a Klub seniorů Háj ve Slezsku. V kampani byly vyhlášeny i další organizace, které obdržely "Čestné uznání" za dlouholetou aktivní činnost. Jejich seznam je zveřejněn na našich webových stránkách www.ms-seniors.cz.

Podle ročního plánu činnosti KRS v říjnu zorganizovala v obci Otice seniorekvíz, kdy v deseti tématických okruzích odpovídali soutěžící na deset otázek. Soutěže se zúčastnilo 21 tříčlenných družstev kraje, vítězem se stala organizace Senioři ČR Ostrava II. Soutěž podpořil hlavní partner - vítěz soutěže MSK "Vesnice roku 2019" obec Otice a starosta obce Vladimír Tancík. Soutěžící se nejen pobavili, ale i zavzpomínali a osvěžili všeobecné znalosti z různých oblastí. Poděkování patří pracovníkům obecního úřadu, kteří se podíleli na materiálně-technickém zabezpečení soutěže.

Samozřejmě se KRS v průběhu roku potýkala i s různými problémy v naší práci, které vyřešila nebo se z nich poučila do dalšího období. V novém roce 2020 bychom chtěli zvýšit vliv na samosprávné orgány v otázkách problémů života seniorů a dosáhnout stavu, kdy na různých úrovních řízení měst a obcí se nebudou řešit problémy seniorů a jejich života bez jejich účastí, a bez možnosti seniorů se k dané problematice vyjádřit. Plánujeme znovu provedení dvou stěžejních akcí a to Krajské sportovní hry v měsíci květnu (červnu) a oslavy MDS v měsíci říjnu.

Na závěr mi dovolu poděkovat všem lidem, kteří jsou k seniorům, k jejich zájmům a způsobu života přízniví, mají zájem a jsou ochotni pro nás - seniory něco udělat, zorganizovat a podpořit. Zároveň bych chtěl poděkovat všem členům krajské rady za práci v roce 2019 a všem těm bezejmeným pomocníkům za pomoc při organizaci našich akcí pro všechny.

Vážení senioři,

chtěl bych vám popřát příjemné prožití vánočních a novoročních svátků, do nového roku 2020, především pevné zdraví, hodně štěstí, spokojenosti, optimismu a pohody, ať se vám daří ve vaší seniorské činnosti plně uspokojovat své zájmy a potřeby. Mějte se krásně a sledujte naše webové stránky: www.ms-seniors.cz

Ing. Pavel Gluc, předseda KRS MSK

Moravskoslezského kraje

NAKONEC JSME OPRAVDU PRVNÍ

Mezinárodní sportovní hry seniorů v roce 2019 v Českých Budějovicích se zapíší kuriózně do historie těchto her. Jak jsme již informovali v minulém čísle našeho čtvrtletníku, velice dobře si tam vedl výběr Moravskoslezského kraje, který přivezl pohár za celkové 3. místo. Po sérii různých protestů, kdy organizátoři her nebyli schopni vysvětlit koeficienty, kterými upravovali celkové výsledky účastníků her, doznaly původně vyhlášené výsledky podstatných změn. Bohužel díky chybám ve vyhodnocení si mnozí nevychutnali ten nádherný pocit, kdy stojíte na stupních vítězů za výkony, které jste dosáhli na sportovištích a ne u stolku rozhodčích. Tak se stalo, že předsedovi KRS MSK došel po téměř měsíci od skončení her balík s omluvným dopisem a pohárem pro celkového vítěze 4. Mezinárodních sportovních her RSČR v roce 2019. Po celkové analýze a opravě výsledků se vítězem stal výběr **Moravskoslezského kraje!!**

Předseda KRS Pavel Gluc provedl vlastní vyhodnocení a vyhlášení výsledků v rámci "Bíloveckého víceboje", kdy využil účasti sportovců seniorů kraje a našemu družstvu, historickému vítězi MSH seniorů RSČR, dopřál vítězného pocitu před zraky moravskoslezské sportovní seniorské veřejnosti, která ocenila dosažený výsledek dlouhotrvajícím potleskem! Zbývá jen dodat a vyslovit přání, že se snad všichni z uvedené situace dostatečně poučili a 5. MSH seniorů RSČR v roce 2020, které se budou konat v městě Most, proběhnou bez popsanych problémů.

MDS SLAVILI V BOHUMÍNĚ

1. říjen je od roku 1990 vyhlášen jako **Mezinárodní den seniorů**. A tento svátek oslavují také senioři v celé České republice. KRS připravila letošní oslavy do Bohumína. V sálu Hotelu Pod Zeleným Dubem v Bohumíně se sešlo přes 200 seniorů z celého kraje. I letos byl zajištěn pro účastníky zajímavý program. Hlavním partnerem akce je každoročně Moravskoslezský kraj, významným partnerem se letos stalo město Bohumín. Než se na odpolední setkání sjeli všichni účastníci, měli po své trase z různých míst kraje několik zastávek. Svozové autobusy dopravily vybrané seniory ze seniorských klubů na prohlídku zajímavých míst kraje. Poté již přijížděli do Bohumína, aby usedli ke stolům v připraveném sále.

Po uvítání seniorů a pozvaných hostů, kterými byli starosta Bohumína Petr Vícha, karvinský náměstek primátora Miroslav Hajdušík a starosta obce Palkovice Radim Bača, se naplno rozjel připravený program. Zahájily jej svým vystoupením seniorky z Bolatic, které vystřídaly malé děti MŠ Bohumín a ty sklídily asi nejbouřlivější potlesk. Největší "průvan" v sále udělal místní taneční soubor Radost. Tento

soubor je nositelem mnoha titulů mistrů ČR, ale také z mistrovství Evropy a světa. Jejich akrobatické prvky braly doslova dech a bylo vidět s jakým elánem a nadšením zvládají náročné kreace. Poprvé se také na slavnostním dni pro seniory představila skupinka aktivních seniork z Bruntálu a nechyběly rovněž dámy souboru Country Girls z Petřkovic. Závěrečnou tečku udělali mladí hudebníci s písněmi ve slezském nářečí ze ZUŠ Bohumín. Kromě tohoto programu se mezi jednotlivými body programu předávala ocenění v rámci vyhlášených kampaní „Města a obce seniorům nejprívětivější.“

Letošními vítězi se stali:

Kategorie obcí: obec Palkovice

Kategorie měst do 30 tisíc: město Bohumín

Kategorie měst nad 30 tisíc: statutární město Karviná

Nejaktivnější organizace byly vyhlášeny dvě:

Městská organizace Senioři ČR Ostrava a Klub seniorů Háj

OTICE - SENIORSKÝ KVÍZ 2019

Když se před rokem ve Velké Polomi pořádala Soutěž všeobecných znalostí ke 100. výročí vzniku Československa, už se v hlavě Radima Holečka, člena KRS, honily myšlenky tuto povedenou akci zopakovat. Rok po té přišla výzva KRS, aby se senioři přihlásili k Seniorskému kvízu. Do obce Otice, vesnice roku v Moravskoslezském kraji 2019, si přijelo vědomostní soutěž vyzkoušet 21 tříčlenných družstev seniorů z kraje. Po uvítání předsedou KRS a místostarostou obce Otice se hlavní role ujal tvůrce deseti tématických okruhů Radim Holeček. Na soutěžící čekalo celkem 100 otázek o ČR a ze světa v těchto oblastech: české pranostiky, pověry a tradice, flora, fauna, česká nej, medicína, český sport, světová nej, evropská historie, zapomenutá slova a Moravskoslezský kraj. Byl to docela fofr a téměř po každém kole bylo slyšet, jaká témata a otázky přišla vhod či nikoliv.

Plné ruce práce měla po každém okruhu otázek i porota ve složení Pavel Gluc, Ludmila Holubová a Marie Navráťová s vyhodnocením odpovědí. Soutěž měla rychlý spád a na soutěžící po třech hodinách čekalo konečné resumé výsledků. Než k tomu došlo, obešel všechny stoly soutěžních trojic místostarosta obce, poděkoval za účast a předal jim a také porotě proslulé kysané otické zelí. Slovo si pak vzal předseda poroty P. Gluc a shrnul letošní seniorský kvíz. Zmínil i to, že pouze jedinkrát se povedlo jednomu týmu získat maximální počet 10 bodů v kole. Za bezchybné odpovědi v tématu Evropská nej se to povedlo seniorům ze Stříteže. Jen dvakrát padla tzv. devítka, což je důkazem, jak těžké otázky pořádně prověřily hlavy seniorů. A další nej nakonec, nejstarší družstvo u stolu měly seniorky z Branky u Opavy, nejmladší tým poskládaly Hostašovice I.

Výsledky TOP 10:

1. Senioři ČR Ostrava II 60 bodů
2. Hostašovice I 56 bodů
3. OROS Ostrava 55 bodů
4. Střítež 53 bodů, 5. Kozmice I a KS Kobeřice oba 51 bodů, 6. Háj ve Sl. a Kobeřice - svaz invalidů oba 50 bodů, 7. - 10. místo Palkovice, Senioři Ostrava I, Velká Polom a Bruntál, všichni získali 47 bodů.

Karel Moškoř

MEZIGENERAČNÍ DIALOG

Mezigenerační vztahy jsou v současnosti vnímány jako nepříteli harmonické. Od sociologů a psychologů slyšíme o vzájemném nepochopení a zejména o neschopnosti vcítit se do potřeb a problémů druhých. O tom, jaké vztahy panují mezi prarodiči, rodiči a vnoučaty v jednotlivých rodinách, rozhoduje celková atmosféra i historie těchto rodin.

Vztahy mohou být ovlivněny věkem, životními zkušenostmi rodičů, dětí, vnoučat - jejich odlišnou rolí v rodině, kulturními vzory a stereotypy. Stejně tak je ale vztah závislý na osobních vlastnostech a přístupech lidí. Jsou dány mnoha faktory, které stojí za pozornost. Jejich pozitivní vývoj ovlivňuje výchovu a formování osobních vlastností a znalostí nejmladší generace.

V rámci ročníků ankety Senior roku vyhlásilo město Ostrava také literární soutěž pro žáky 5.-9. ročníků základních škol - např.

na téma „Jak vnímám svou babičku, svého dědečka?“ Do soutěže bylo zasláno množství slohových prací, z nichž vám některé v tomto vzpomínání přiblížíme.

Neuvěřitelné příběhy z dětství mé babičky

Moje babička měla velice těžké dětství. Bydlela na vesnici. Každé ráno vstávala velmi brzy, neboť její škola byla tři kilometry daleko a musela chodit pěšky. Ze školy přicházela domů kolem třetí hodiny. Neobědvala doma, ale chodila k sousedům, protože dobře vařili.

Po obědě musela nakrmit všechna zvířata, která doma měli. Bylo jich hodně: koně, krávy, prasata, slepice, kozy, husy, kačeny, králíky, psy, kočky a perličky. Když mi to vyprávěla, nevěděl jsem, co to jsou perličky. Babička mi vysvětlila, že perličky jsou něco mezi slepicí a bažantem. Teprve po těžké práci se musela věnovat škole, učit se a psát úkoly, ale většinou u toho usnula, protože byla hodně unavená. Takže nezbylo nic jiného, než psát úkoly ve škole.

Jednou, když šla ze školy domů, uviděla na louce berana od sousedů. Většinou byl hodný, ale když ho to popadlo, uměl být velmi zlý. A jelikož kdysi nebyly ploty, rozběhl se proti babičce a ona nevěděla, co má dělat. Naštěstí byl vedle ní strom, takže na něj rychle vyšplhala a tam seděla, dokud jí rodiče nevysvobodili. A protože také její rodiče pracovali celé dny, seděla tam velmi dlouho a než ji našli, už byla tma.

Jakmile přišla zima, musela se postarat, aby bylo v domě teplo, proto nosila dříví, uhlí a také drala husí peří, které se dávalo do peřin. Pod některými spíme dodnes.

Když byla babička v osmé třídě, měla jít zpívat k pomníku padlých ruských vojáků ruskou písničku. Nechtěla jít, protože se moc styděla. Schovala se ve sklepě. Když pro ni přijel pan učitel na motorce, házela po něm brambory, aby nemusela jít zpívat. Její rodiče takové chování moc rozzlobilo, panu učiteli se musela omluvit a zpívat nakonec také musela. Písničku prý zazpívala velmi pěkně a měla velký aplaus.

Babička neměla dětství lehké, ale ona to tak nevnímala, protože tak žily všechny děti. Když o tom dnes vypráví, je jí k smíchu, jak se všemu dívím a nemohu pochopit, jak to všechno zvládla. I když já své dětství prožívám dnes úplně jinak, babička mě vždy chápe, ničemu se nedívá a snaží se mi pomáhat. Máme ji všichni moc rádi.

Adrian Velčovský, ZŠ Vratimov

Mládí mojí babičky

Moje babička Eva se narodila ve stejnou dobu, jako se začala stavět nová Poruba. Narodila se v roce 1950 v nemocnici v Ostravě - Zábřehu, odkud jela se svou maminkou do nového bytu v Porubě, kde tehdy bylo 6 - 8 domů. V tom domě na ně čekal její tatínek a starší bratr Láďánek. Než šla do první třídy, už byly vystavěny Věžičky, Oblouk i první devítiletá škola v Porubě, ale i mnoho dalších budov, které tam jsou dodnes.

Jako malí si hráli v prostoru budoucího zimního stadionu Sareza v Porubě a říkali tomu dolina, protože tam bylo navezeno hodně kopců hlíny, a tam si s dětmi z okolí hráli na vojáky a vždycky se vydovářeli. Když se vrátila domů, její maminka ji musela umýt a až potom se mohla najíst.

Moji bábi říkám babičko, babčo nebo babčo Evčo... O každých prázdninách jezdili do Čech za taťkovou matkou, babiččinou babičkou - a tím pádem mojí prababičkou - do Českého ráje, kde bylo mnoho skal. Hráli si tam na princezny a na udatné rytíře s kluky čtrnácti a patnáctiletými, kteří tam taky jezdili za svými prarodiči. Jezdil tam i jeden kluk z Liberce, který se strašně bál a vždycky ho polekali a pak utíkal za babičkou a ta jim vynadala, že ho straší.

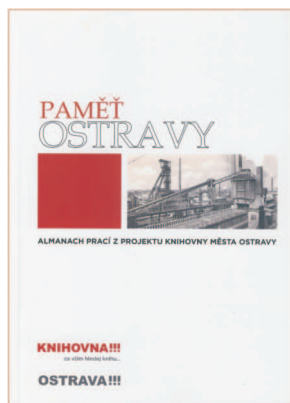
Jméno Eva bylo na tu dobu strašně moderní. V osmé třídě začala chodit do souboru Lidová Opavice, se kterým v roce 1965 jeli do Prahy, do velké haly na spartakiádu, kde byly všechny tyto soubory ze severní Moravy.

Poté, co dodělala devátou třídu, musela pracovat, protože mohl studovat jen Láďánek, protože měl vadu srdce od narození. Ale i když už byl zdravý, tak mu vše prošlo a každý mu věřil a Evičce ne. Pracovala jako kreslička projektů, ale mezitím si udělala střední školu a stala se pomocným projektantem. Později se vdala za mého dědu Aleše. Narodila se jim dcera Gabriela, moje teta, a o šest let později Andrea, moje mamka. Babička je šťastná, že žila v této době, a že měla krásné dětství. A já jsem rád, že mám svoji babičku.

Michal Dušenka, ZŠ Ostrava-Hrabůvka

Pamětníci, vzpomínejte!

Vzpomínky, které si nosíme v hlavě, mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda, odcházejí-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení i radost byly odevzdány jiným. Tentokrát nahlédněte do příběhů z publikace projektu **Knihovny města Ostravy** nazvaného **Paměť Ostravy**.

* * *

O BYDLENÍ V TZV. PROUDOVKÁCH V HRABŮVCE

Po druhé světové válce se mi narodily dvě děti a s manželem jsme žili v Ostravě-Kunčicích ve velice neutěšených bytových poměrech. Jelikož manžel pracoval ve Vítkovických železárnách, tak jsme zažádali u zmíněného podniku o byt. Představte si, že chodila komise, která zjišťovala stav našeho bytu a posuzovala, zdali máme nárok na nové bydlení. Byt nám byl „přiklepnut“ a my jsme se nastěhovali do tzv. proudovek, do domu na Edisonově ulici v Hrabůvce. To se psal rok 1951. Každý z bloků těchto domů měl své číslo, my jsme bydleli v pětce, vedle byla šestka a sedmička, později tato čísla zanikla. Myslím, že celkem bylo postaveno kolem roku 1951 patnáct bloků těchto proudovek, které se stavěly závratnou rychlostí. Stěhovali se zde lidé z Vítkovických železáren. Každý byl rád, že má byt, protože po válce byla bytová situace velice neutěšená.

Byt byl o velikosti 2+1. Jeho vybavení bylo na tehdejší poměry dobré. V bytě už byla kuchyňská linka (pozn. paní Šustrová ji má zde dodnes - jedná se o spodní část linky s dřezem a o horní část s dvěma patry skříněk až do stropu), proti lince byla dřevěná skříň, která sloužila jako spíž. V předsíni byla vestavěná skříň, v koupelně bylo topení na horkou vodu, která byla dodávána z kotelný v domě, kde se topilo koksem. Stejnou kotelnou byla ohřívána také voda ve dvou bojlerech, které byly ve sklepě pod mým bytem. Když se voda odpustila a následně dočerpávala, dělalo to hluk. V koupelně byla vana a záchod. V bytě se topilo v kamnech, která jsme měli v obýváku, ústřední topení nám bylo zavedeno až někdy okolo r. 1989. Co se týče vaření, od nastěhování jsme měli plynový sporák. Na zemi byly dřevěné podlahy a v roce 1975 se udělaly v pokojích parkety. Ve sklepě bylo další příslušenství - prádelna, sušárna s kamny a mandlovna.

Když jste se v roce 1951 podívali z okna do Edisonovy ulice, viděli jste jen louky a v pozadí domky zábřežského "Družstva". Louka ale velice rychle zmizela pod zástavbou dalších domů. Například domů, které dnes slouží radnici Jih (starý Národní výbor v Hrabůvce byl u dnešního Dřevoprodeje) a hudební škole. V těchto domech bývaly byty přiřazovány vítkovickým učňům, kteří měli po vyučení a zároveň měli před válkou. Po válce se však už nemohli zpět do bytů vrátit. No a nedaleko bylo ještě letiště v Hrabůvce. Nakupovat jsme chodili do nově postaveného obchodu, který je ve zdejší povědomí dodnes znám jako Gastronom. Byl rozdělen na dvě poloviny, samoobsluha tam ještě nebyla, ale bylo tam oblečení, elektro - když začala samoobsluha, tak se to vše zrušilo. Později zde bylo řeznictví, holičství a mléčná jídelna s cukrárnou. A ještě kdysi byla na boku galanterie, mlékárna a zelenina.

Také jsme chodili pro pečivo „do Pešky“. To byl člověk! To už dneska nikdo neumí péct takové rohlíky a chleba. V nárožním domě byla pekárna, ráno ve tři hodiny už jsem viděla, jak se kouří z komína a peče se. Původně to byla jen pekárna, později se proměnila na prodejnu potravin, která je zde dodnes.

Ve volných chvílích jsme chodili do Bělského lesa na procházku, jezdila zde také tramvaj až k dnešní Dakotě, kde byla tramvajová točna. Též jsme navštěvovali kino Edison v Hrabůvce, které jsem znala už od dětství. Kino později chátralo, až nakonec zmizelo. Stávalo u spojnice dnešních ulic Závodní a U Haldy. Na ulici Závodní byla prodejna šicích strojů a jízdních kol, chvíli tam byla také obuv Baťa a záložna, kde jsem měla vkladní knížku.

A přidám ještě poslední vzpomínku na Hrabůvku: u dnešní ulice Klegovy je malý park, za kterým se nachází tenisové kurty. Tento park byl kdysi hřbitovem. Když se vědělo, že v jeho blízkosti vyrostle sídlí zástavba, přestalo se zde pohřbívat a ostatky byly převezeny na jiné ostravské hřbitovy, ponejvíce do Vítkovic.

Dle vyprávění paní Ludmily Šustrové (*1925)
zapsal Petr Přendík

In: Almanach Paměť Ostravy, vydán Knihovnou města Ostravy, rok 2016, rok 2018.

Připomínáme, že do dalších příběhů uvedených již ve dvou publikacích "Paměť Ostravy" se můžete začíst v Knihovně města Ostravy a jejich pobočkách.

Stručně z prvního roku života „SPOLKU SENIOŘI MARTINOV“

Začátkem roku 2019, tedy po našem osamostatnění se, jsme byli zapsáni ve spolkovém rejstříku vedeném u Krajského soudu v Ostravě.

Snažíme se naplnit krédo „aby člověk nebyl sám...“ A jsme přesvědčeni o tom, že se nám to daří a že ještě něčeho v našem více než padesátihlavém společenství dosáhneme.

Kladem je, že spolupracujeme s našimi hasiči i MS ČČK. Řada našich členek i členů se prolíná v těchto organizacích. Využíváme rovněž pochopení ÚMOB Martinov v čele s paní starostkou a děkujeme za dotaci, kterou našemu spolku v letošním roce poskytla.

A místní mateřská školka je rovněž naším důležitým partnerem. Školce to zase vracíme úklidem zahrady. A umíme pomoci i spoluorganizováním turnaje v bowlingu „O pohár starostky“.

Rádi se setkáváme i mimo pravidelné měsíční schůzky na tzv. „babinci“, kde se například zdobí velikonoční vajíčka, vyrábí ozdoby z korálků apod. Také se rádi setkáváme i se spřáteleným Klubem důchodců v Plesné, a to nejen při sportovním zápolení v bowlingu, ale využili jsme i pozvání k účasti na pětidenním pobytu v termálních lázních Moravské Toplice ve Slovinsku. A výlety, ty máme obzvláště rádi a nerozhodí nás přitom ani nepříznivé počasí jako v květnu, kdy jsme navštívili - Muzeum řeznictví Krásno, Cyrilovo pekařství, Valašskou rychtu i pohankový mlýn pana Šmajstrly v Kopané. Jde-li to, tak si rádi i zasportujeme a na konci května se naše šestičlenné družstvo zúčastnilo „Krajských sportovních her seniorů“ v Třinci.

Jsme rádi, že se naši členové zúčastňují sportovních aktivit, protože zdravý pohyb je přece jedním z nejlepších léků proti stárnutí. I v letních měsících jsme se nejen setkávali, ale i zasportovali v zahradě naší MŠ. V pěti družstvech jsme si zahráli hru pétanque a zaházeli si šipkami. Umíme se pobavit i tradiční výbornou vaječinou, kterou jsme si usmažili v červnu ze 144 vajíček.

V září se někteří členové zúčastnili zájezdu z krajského projektu „seniorské cestování“ a také jsme jeli na náš další zájezd, tentokrát již za pěkného počasí. Navštívili jsme Plumlovský zámek, málo známé historické lázně ve Slatinicích, zámek v Čechách pod Kosířem a tamtéž muzeum kočárů. Říjen byl věnován již druhému ročníku výstavy ručních prací všeho druhu a to nejen našich členek, ale i jejich rodinných příslušníků. K našemu velkému překvapení jsme některé výtvořky neměli ani kam umístit. Naši hosté, kterých nebylo málo, dokázali ocenit zručnost a pečlivost věnovanou jednotlivým výtvořkám.

V listopadu nás čekala plánovaná beseda s cestovatelským zaměřením o Nepálu. A v prosinci to byla námi velmi oblíbená vánoční besídka s dárečky, které si dáváme formou loterie. O to větší to bývá překvapení. A nechybí ani naše vánoční bingo, kde vyhrává každý, byť jen drobnůstky.

Jsme opravdu rádi, že jsme se mohli podělit o naše radosti ze života spolku.

Ing. Rudolf Malík

Střípky z činnosti seniorů Základní organizace Petřkovice

12. září se zúčastnilo 54 petřkovických seniorů výletu do vyhlášené hospody „U Komárků“ v Rohově. Je to restaurace, která nabízí řadu specialit v originální patentované peci a v exteriéru 30tých let.

Mezi nejznámějšími pochoutkami, které nám byly nabízeny, byla pečená vepřová kolena, krůty, kachny, kytý... V této hospodě je rovněž vybudován rohovský pivovar „ROHAN“, který vaří podle tradičních receptur ze sladu,

chmele, vody a pivovarských kvasnic vynikající kvasnicové pivo bez pasterizace, a tím si zachovává veškeré vitamíny a další zdravé prospěšné látky. Pečené kolínko a rohovské pivečko bylo vynikající a všem opravdu chutnalo!

Zajímavý byl také zájezd do Zlína a Vizovic. Ve Zlíně jsme navštívili 77,5 metrů vysoký Baťův mrakodrap. Před prohlídkou „mrakodrapu“ jsme navštívili galerii, knihovnu a Obuvnické muzeum, kde v expozici jsme viděli stroje na tehdejší výrobu obuvi a model pásové výroby. V rámci prohlídky mrakodrapu jsme měli možnost projet se výtahem, který sloužil jako Baťova kancelář. Tím jsme dojeli až do posledního patra, odkud jsme měli krásný výhled na Zlín a ostatní budovy. Pro nás to byl nevšední zážitek.

Po obědě jsme odjeli do Vizovic na exkurzi do Likérky Rudolfa Jelínka - významného českého výrobce a exportéra v oblasti výroby alkoholických nápojů. S průvodkyní jsme se prošli návštěvnickým centrem s podnikovou prodejnou, kinosálem, pěstitelskou pálenicí, provozem egalizace s obřími dřevěnými sudy, v nichž dozrávají destiláty, stáčírnou a degustační místností. Součástí prohlídek byla i ochutnávka výrobků - a tu jsme si opravdu užili! I tento zájezd se opravdu vydařil a dlouho budeme mít na vzpomínat.

Alena Sanetříková,
předsedkyně SČR ZO Petřkovice

DALŠÍ ÚSPĚŠNÝ PŮLROK HÁJECKÝCH SENIORŮ

Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje každoročně vyhlašuje kampaně, jejichž cílem je nalézt nejaktivnější seniorskou organizaci kraje. Letos to bylo již podruhé, kdy náš klub toto ocenění získal. Všem z klubu, kteří se o toto hodnocení přičinili patří veliké poděkování. Určitě by to také nebylo možné bez podpory obce Háj ve Slezsku. Všechna snaha rady klubu a podpora obce by však přišla vniveč, pokud by pasivní zůstali samotní řadoví členové klubu.

Aktivít bylo opravdu hodně - například turnaj v pétanque, který se konal v sousední Velké Polomi a kde naši členové získali jak v ženské, tak i v mužské kategorii zlaté medaile. Byli to Jarmila a Rostislav Staškovi.

V říjnu jsme uspořádali již 3. klubový turnaj v bowlingu „O nejlepšího seniorského hráče/hráčku“. Obsadili jsme čtyři bowlingové dráhy a s vervou se pustili do zápolení. Nejlepším klubovým hráčem se tentokrát nestal Jan Slíva, jako v předchozích dvou ročnících, ale byl jím Vít Samek. Jan Slíva skončil na krásném 2. místě před třetím Karlem Kupkou. Titul nejlepší hráčky pak vybojovala Karla Kosterová před Jarmilou Vojkovičovou a Jaroslavou Mustarovou. Družstvo našeho klubu, ve složení Karel Kupka, Rostislav Stašek a Zdeněk Mustar se také aktivně zúčastnilo krajské vědomostní soutěže „Senior kvíz“ v Otčicích. Přestože nebyli na stupních vítězů, jistě se mezi 21 zúčastněnými družstvy neztratili, když obsadili 6. místo. Škoda jen, že se nenajdou

další lidé z naší nemalé členské základny, kteří by klub na podobných akcích reprezentovali.

O tom, že ani ve zralejším věku není třeba sedět doma a sledovat televizní seriály, svědčí i další aktivity klubu v druhé polovině roku 2019. Byly to oblíbené vlastivědné vycházky a zájezdy, kdy jsme navštívili velmi zajímavé expozice Muzea klobouků v Žerotínském zámku v Novém Jičíně, prohlédli samotnou městskou památkovou rezervaci a poté ti zdatnější vyšplhali i ke zřícenině hradu Starý Jičín. Nakonec jsme se pokochali krásnými historickými auty v Muzeu Tatry v Kopřivnici.

Vydali jsme se i na řadu vlastivědných vycházek. Prošli jsme si nádhernou Velkou kotlinu v Jeseníkách, vystoupali na rozhlednu „Kanihůra“ u Bílova a prohlédli si expozice Vagonářského muzea ve Studénce.

Koukli jsme se na Naučné stezce Landek, jak na zemský povrch vystupuje uhelná sloj. Z rozhledny jsme si prohlédli Ostravu a nakonec sfárali i pod zem v Hornickém muzeu.

Tyto vycházky jsou spíše pro ty fyzicky zdatnější a vím, že určitý dluh máme k těm méně zdatným. V radě klubu se nad tím budeme muset zamyslet. Přivítal bych, kdyby všichni členové sami přicházeli s náměty a nápady jak činnost Klubu seniorů ještě více zatraktivnit a přiblížit všem. Ono se však někdy lépe kritizuje a pomlouvá, než aktivně tvoří a buduje.

Zdeněk Mustar, předseda Klubu seniorů
(redakčně kráceno)

Nový chodník a petangové hřiště

Klub důchodců Střítež a Obecní úřad Ropice se společně sešli u slavnostního otevření chodníku, který propojuje obce Střítež, Ropici až po Nebory. Slavnostního přestřižení pásky provedli starostka obce Ropice U. Waniová a zástupce stavební firmy zhotovitele díla ing. Wantulok. Po té všichni, co na otevření přišli, udělali první kroky po novém chodníkovém koberci.

Po přestřižení pásky s přesunuli do prostoru za malým kulturákem „U Mařenky“, aby zde opět paní starostka a další, mohli slavnostně otevřít nové petangové hřiště. Po malém občerstvení pak proběhla soutěž v petangu „O přeborníka roku 2019“. Soutěž byla rozdělena do dvou kategorií, mužů a žen. V obou kategoriích bylo po 12 přihlášených a do závěrečného finále se mohli dostat jen dva nejlepší. V kategorii žen si o přebornici roku zahrály Marie Žuková a Vlasta Sadowská, v mužích pak čekali na finálový souboj Stanislav Josiek a Josef Pšcolka. Po posledním hoďu se mohli z titulu PŘEBORNÍK V PETANGU 2019 radovat Marie Žuková a Stanislav Josiek. Vítězové obdrželi věcnou cenu a medaili. Na závěr si ještě všichni účastníci pěkného slunečného odpoledne pochutnali na dobře opečených klobásách.

V průběhu loňského roku četli preventisté Policie ČR na území moravskoslezského kraje z publikace moravskoslezské policie s názvem „**Černá kronika aneb ze soudních síní**“. Tímto způsobem připomínali základní zásady bezpečného chování. Seniori jsou cílovou skupinou, která je ohrožena trestnou činností.

Kniha obsahuje příběhy zachycující nejčastější nebo nejzávažnější páchané trestné činy na seniorech (např. podvod s legendou vnuk, krádež či loupež, případ domácího násilí i rizikovou situaci v dopravě atd.). Případ je vždy ukončen poučením, jak se v takové situaci zachovat, eventuálně se jí vyhnout. Právě generace seniorů vzpomíná na rubriky „Černé kroniky“, které v minulosti informovaly o trestných činech. Zvolený děj jednotlivých povídek, mající většinou dohru v soudní síni, je inspirován zpravidla skutečnými příběhy. A vzhledem k cílovému čtenáři byla publikace doplněna také o křížovky. My vám některé příběhy z knihy přibližujeme. Do jednoho příběhu z knihy „**Černá kronika aneb ze soudních síní**“ se teď pojďte začít:

Kterak o důchod při slevách nepřijít

Byla středa. Zase, jako vždy, i včera do schránky přišly zbrusu nové letáky s novými akcemi. Bětka, jak Alžběta říkaly její kamarádky, je ještě v úterý pečlivě přečetla. „Musím se podívat, kam půjdu udělat větší nákup. Důchod nemám veliký, a tak třeba ušetřit, jak se dá,“ přemítala. Vždy s kamarádkami probraly, kde mají levnější zboží. Nato se městskou dopravou, kterou měly vzhledem ke svému věku zadarmo, vydaly každá sama do příslušného obchodu v touze uspět nejlépe. Po úspěšné výpravě si kamarádky sdělily své dojmy.

„Táák, zítra se podívám do toho nového hypermarketu na kraji města,“ pomyslela si Bětka. Všechny letáky měla již detailně nastudovány a orientovala se v nich z paměti. Přípravy nákupu byly v plném proudu, ještě jí ale napadlo: „Co kdyby se mi náhodou naskytla nějaká výhodná koupě?“ Proto do kabelky vložila celý svůj důchod. Ráno pak nasedla i s kabelkou do linkového autobusu. Za krátkou chvíli se už spokojeně procházela mezi obchody po nákupní galerii a směřovala ke vstupu do hypermarketu. „Ještě nezbytný plastový žeton, odpoutat vozík,“ uvažovala a už už byla na prodejní ploše hypermarketu. Hned za vstupem do obchodu jí padly do oka velké cedule s nápisy „Sleva“. Jako by barevná reklama křičela: „Vezmi si mě!!! Jsem úžasně levné zboží!“

Bětka ale věděla, že svodům nepodlehne. Soustředila se na svůj původní plán, jakoby na truc všem těm reklamním trikům a nástrahám sama sebe přesvědčovala: „To tak! Přesně vím, co mám nakoupit tak, abych co nejvíce ušetřila.“ To jí ale nebránilo, aby se přesto podívala, co vlastně nového v prodejně mají a kolik zboží nyní stojí. „Co kdyby v letáku nějaká sleva nebyla?“ ospravedlňovala své jednání sama sobě. S vítězoslavným úsměvem a jakýmsi vnitřním zadostiučiněním jí napadlo: „To by pak kamarádky koukaly!“

Kabelku si dala před sebe do vozíku, pěkně na sedátko, zkrátka do míst, kde rodiče vozí malé děti. „Však ji mám pořád na očích a od košíku se nikam vzdalovat nebudu. Všude je lidí jako mravenců,“ pomyslela si.

Začala popojíždět mezi regály a věnovala se vystavenému zboží. Byla tak zabraná do nakupování, že si ani nevšimla dvou za ní se pomalu pohybujících žen. Obě měly elegantně přes sebe přehozený šátek a tašku zavěšenou křížem přes hrudník. Jen sem tam některá z nich do svého vozíku vložila zcela bez uvažování jakési zboží.

„Ještě musím do oddělení zeleniny, podívat se, jak vlastně vypadají ty brambory,“ vnitřní hlas Bětky sílil. Sleva o celých padesát procent jí přišla příliš neobvyklá. Nabízelo se vysvětlení: „Možná ty brambory mají nějakou chybu?“ Chtěla slevě přijít zkrátka na kloub. V oddělení zeleniny poznala, že stejný nápad mělo ovšem více lidí. Na paletách, které právě přiváželi, byly pytlíky brambor. Kolem se okamžitě shlukovaly skupinky zákazníků, přičemž pečlivě zkoumali kvalitu

zlevněného zboží, a každý si hned několik pytlíků dával do košíku. Tlačence se stávala nepřehlednou. „Pytlíků brambor je viditelně méně než zájemců o ně,“ zdálo se Bětce.

„Nevíte, jestli ještě budou?“ zeptala se kolemjdoucí prodavačky. „To vám paní neřeknu, to víte, taková akce už dlouho nebyla i v letáku je jen do vyprodání zásob,“ ukončila sdělení žena. „Tohle nesmím propást“, pomyslela si Alžběta a začala se i s vozíkem tlačit k paletám. Když se zrovna probírala pytlíky brambor ani si nevšimla, že se za ní vynořila jedna z žen a ve chvíli, kdy se Bětka pootočila svým bokem ke košíku, jí ze sedátka vzala její kabelku. Hned poté obě ženy začaly odcházet. „Tyhle jsou nejhezčí,“ Bětka si mezitím vybrala podle ní ten správný pytlík. „To bude Mařka s Věrkou koukat. Kilo brambor za pět korun!“ radovala se ze svého úlovku. Když chtěla vybrané brambory dát do košíku, zarazila se. „Něco není v pořádku! Ale co to je?!“ Zvažovala. Rychle očima zkontrolovala celý košík. „Co je tady divného?“ uvažovala. Vše bylo na svém místě, ale přece jen něco nesedělo. V tom jí to došlo. „Kabelka!!“ „je fučí!“

Pomáhat a chránit

Krádež věcí z nákupního vozíku patří k nejčastějším způsobům krádeží. Stačí k ní jen malý okamžik nepozornosti!

Bližily se svátky a tak jsem se vydala nakupovat. Jako většina lidí, jsem si vzala nákupní vozík a odložila si do něj kabelku, abych měla pohodlí při nakupování.

V oddělení s kávou jsem se na malý okamžik otočila k regálu - jen na pár sekund, abych si vybrala kávu.

Když jsem se otočila zpátky, s hrůzou jsem zjistila, že mi ve vozíku chybí kabelka. Kolem bylo pár lidí, ale nikdo, u koho bych viděla svou kabelku, prostě tam najednou nebyla.

Během mžiku jsem přišla o kabelku, ve které jsem měla několik tisíc korun, doklady, platební karty, klíče od bytu, mobilní telefon...

**MOJE VÁNOCE BUDOU BOHATÉ!!
A TVOJE ?
Je to na Tobě!**

Srdce jí začalo tlouci tak, že ho cítila až v krku, hlava se jí zatočila a dlaně zpotily. Nervózně těkala z člověka na člověka kolem sebe, ale nikdo s ní nenavázal ani oční kontakt. „Co mám dělat, lidi?“ horečně přemítala. Hledala sama pro sebe nějaké vysvětlení. „Třeba jen kabelka spadla na zem,“ pomyslela si. Rozhlížela se kolem: „Na zemi nic není, panebože!“ „Hledáte něco?“ ozvalo se za ní. „Tady jsem měla kabelku,“ hlesla, když se otočila. Za Bětkou stál mladý muž s pěknými očima, které se na ni se zájmem dívaly. „Ukažte, kde jste ji odložila?“ „Tady do košíku na sedačku. Měla jsem v ní všechny peníze a doklady,“ rozplakala se.

Neplačte a pojdte prosím se mnou,“ řekl jí muž. Následovala jej i s nákupním vozíkem dozadu do obchodu až do místnosti, kam normálně mohou jen zaměstnanci. Tam jiný mladý muž střežil dvě sedící ženy. Byly to ty, které předtím Bětku sledovaly. To ale Alžběta nevěděla. Na stole před nimi ležela Bětkina kabelka. „To je moje kabelka!“ vyhrkla. „Jak to tak hned můžete poznat?“ zeptal se muž, který ji tam přivedl. „Ta moje má napáraný šev,“ odvětila Bětko a ukázala muži okraj kabelky, kde skutečně chyběla nit švu.

Alžběta poté z rozhovoru vyrozuměla, že mladý muž, který s ní hovořil, je policistou v civilním oděvu. Spolu s kolegou měli za úkol chytat kapsáře pohybující se v hypermarketu. Obě kapsářky nejprve zapíraly. Svorně tvrdily, že kabelka je přece té druhé z nich. Když ale v kabelce našli policisté Bětkin občanský průkaz a přesnou sumu peněz, kterou jim Bětko řekla, vzápětí začaly přítomné ubezpečovat, že jim kabelku dala nějaká neznámá žena.

Praporčík Jan Moudrý, tak se policista jmenoval, sepsal protokol a vysvětlil Bětce, že kabelku dostane zpět. Než se nakonec rozešli, kladl jí na srdce, aby své osobní věci nespouštěla z dohledu. „A to, i kdyby brambory byly ještě levnější!“ a pak se usmál. Bětko mu se slzami v očích děkovala a věděla, co bude příště vyprávět kamarádkám.

POMŮCKA: EEG, LEVA, OG, PERUC, SAUR	ZÁKRUT ŘEKY	1. DÍL TAJENKY	OLYMPIJSKÉ HRY ANGL. ZKR.		PLETENEC VLASŮ	NERVOVÉ OCHRNU SVALŮ		SPOLEČEN- STVÍ HMYZU	STARO- EGYPTSKÁ BOHYNE	JEMNÁ KAŠE
CITOSLOVCE VÁHAVÉHO SOUHLASU				OTÁZKA 1. PÁDU			REPUBLIKA ZKR. NEMOC			
VYŠETŘENÍ MOZKU MEDIC. ZKR.				3. DÍL TAJENKY SOBOTA ZKR.						
INICIÁLY PĚVCE BOCELLIHO			TVŮRCE GRAFFITI TRESKOVITÁ ŘIČNÍ RYBA							
VERNŮV KAPITÁN					NÁRODNÍ DIVADLO ČÁST POLŠTÁŘE			ČAJ ZASTAR. HUDEBNÍ ŽANR		
TRS TRÁVY S HLÍNOU				KAZAŠSKÉ POHOŘÍ ZN. KANCEL. POTŘEB					2. DÍL TAJENKY	SDRUŽENÍ RODIČŮ A PŘÁTEL ŠKOLY ZKR.
MALÁ ÚSTA						JMÉNO JAN NĚMECKÝ RÝŽOVÁ PÁLENKA				
	SKUPINA JEZDCŮ MIN. PRÁCE A SOC. VĚCI						DUO DRAVÝ PTÁK			
MISTROV- STVÍ SVĚTA ZKR.			ŘÍM. KRUTÝ CÍSAŘ ČES. ZPĚVÁK JIŘÍ ???					ZNAČKA KILOPONDU KYT		
VELEHOR- SKÝ ŠTÍT				OZDOBENÉ ORÁMOVÁNÍ NÁPISU PODNĚT						
ODCHYLKA STŘELY					TÁBOŘIŠTĚ PSÍCI HOVOR.					LETADLO ZASTAR.
STRÁŽNÍ VĚŽ						BULHAR- SKÁ MĚNA SEVERO- ZÁPAD ZKR.				
	DRUH HNOJIVA	SEVERSKÉ JMÉNO TEODOR DOMÁCKY					KRÁL ZVÍŘAT AUTOMAT. ŽEL. DOPR.			
BÝVALÁ JEDNOTKA JASU			KREV STROMŮ INIC. HERCE ZACHA					PŘÍKLONKA SETINA HEKTARU		
ČESKÝ ZÁMEK						DRUH PAPOUŠKA				
SAMCI KOZ						TRATIVOD				

TAJENKA: Neberte si na nákup velké obnosy

Poučení Přemysla Spravedlivého:

V obchodech neodkládejte své osobní věci do košíku ani tehdy, když se domníváte, že je máte stále pod dohledem. Kapsáři jsou tuze šikovní. Stačí jim jen chvilka vaší nepozornosti a může to pak být nejdražší nákup ve vašem životě, neboť za peníze si domů nepřinesete nic.

Důležitá telefonní čísla:

112 - Jednotné evropské číslo tísňového volání
158 - Policie ČR
156 - Městská policie
150 - Hasiči

155 - Záchraná služba
596 618 908, 737 267 939 Linka důvěry - psychologická podpora
v akutních krizových situacích
596 110 882-5, 732 957 193 Krizové centrum Ostrava - pomoc
lidem v krizové životní situaci a psychické tísni

Vánoční čas

Vánoce jsou svátky emotivní a současně dobou zklidnění, což je dáno závěrem roku. Začínají adventem. Podle mne začínají, když přijíždí sv. Martin na bílém koni. Lehké bělostné vločky poletují kolem a pozvolna přikrývají kraj bílou peřinou. Přijel k nám bílý kůň, zalehl nám celý dvůr, říká lidová pranostika. Jako dítě jsem běžela k oknu do dvora. Všechno kolem bylo bělounké čisté. Vzpomínám...

Sníh zářil, jako by do něj napadaly hvězdy. Zářilo všechno kolem. Střechy, stromy, celá zahrada i dvůr. Nikde žádné stopy, dokud nevyjde na dvůr tatínek a nevyběhneme my děti. Jak napadne dostatek sněhu, už máme připravené sáňky. V každé vesnici je kopec a my jezdíme na saních úvozem až přes silnici.

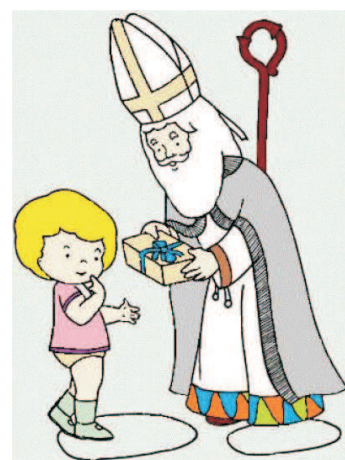
K Vánocům patří vánoční stromeček, cukroví, dárky a koledy. To všechno dnešní děti už vnímají v obchodech a supermarketech daleko před Vánoci a tudíž to pro ně není žádná vzácnost. Proto jejich těšení se soustřeďuje nejvíce na dárky. Píší Ježíškovi dopisy, co by jim měl přinést. Stromeček mají schovaný ve sklepě od ložiska.

Za mého mládí se najednou objevil v kůlně. A jednou, když jsem se ho nemohla dočkat, vzala jsem malou pilku a došla jsem si tajně pro něj sama. Nebylo to za humny a sněhu bylo po kolena. Když jsem donesla mrňátko, tak babička spráskla ruce a hned došla do sklepa pro řepu, aby mi pro něj vydabala podstavec. Zasadila jsem do skřipců tři svíčky a měla jsem Vánoce. Ale na ty pravé jsme měli strom až do stropu. Než ho otec na Štědrý večer přinesl, musely jsme se sestrou rejžákem vydrhnout podlahu. Čas k večeru se vlekl. Dědeček topil v kamnech. Babička vařila jen polévku, držel se půst, ale pekla v pekárně koláče, chodili koledníci. Matka dojila krávy a i otec byl v chlévě nekonečně dlouho. Konečně otec rozevřel dvoukřídle dveře a strom postavil k oknu. S ním přišla vůně lesa, s ním začaly Vánoce.

My děti jsme na něj věšely ozdoby a cukrátky, papírové řetězy a zapálili jsme svíčky. Když byl na něm tu a tam čokoládový bonbón, tak tam dlouho nevydržel. Večer se celá rodina sešla u stolu. Každý si nabral z mísy salátu, obalované kuře a před jídlem otec pronesl jakési přání. Po večeři babička uvařila čokoládu a rozkrajovala se jablka, louskaly vlašské ořechy a mlsalo se cukroví. Dárky bývaly jen skromné, mnohdy se na některé dítě nedostalo. Mně to příliš nevadilo, ale mladší sestra to cítila jako křivdu až do stáří. Pro mne nejmilejším a nejvzácnějším dárkem byla kniha. Na Boží hod jsem každou už měla přečtenou.

Po večeři přišli strýc s tetou a my děti jsme jim recitovali básničky, zpívali koledy a já jsem hrála na housle "Narodil se Kristus pán" a další koledy. Naši na půlnoční nechodili. Jakmile jsme zalezli do postelí i dům se chystal si zdřímnout,

slabá záře měsíce se tiše uložila na podlaze a najednou něco zašustilo, jako když vylezou myši ze svých skrýší. Nebyl nikdo vidět, jen slyšet a ráno, když se otec podíval na strom, bylo mu jasné, že myšky byly dvounohé. Detaily neřešil a šel si do chléva po své práci. Babička vařila snídani, my děti vylézali z postelí, dům dýchal spokojeností a světnice voněla meltou a vánočkou.

Marta Urbanová

Pozn. redakce: Ilustrační obrázky byly nakresleny v rámci virtuálního kurzu malování ve Windows, který proběhl na www.seniortip.cz a tam se také můžete podívat na další obrázky, které byly namalovány právě v tomto kurzu.

VÁNOČNÍ PRANOSTIKY

třeskuté, než-li tekuté.

ě, bílé Velikonoce.

ý den sněží, na pytle se chmel těží.

- * Kateřina na blátě, Vánoce na ledě.
- * Jasno na den Štědrý, bude hrách tvrdý.
- * Jasná noc o Štědrém dnu, mrazy lezou ke dnu.
- * Je-li na Štědrý den vítr, bude úroda malá.
- * Vánoce v jeteli - letnice ve sněhu.
- * Jasně vánoce - hojnost vína a ovoce.
- * O vánocích obloha čistá a hvězdná, úrodný rok.
- * Jestli vítr o vánocích věje, v hojnosti dobrá naděje.

SOS MaS, z.s. RADÍ: NA CO SI DÁT POZOR, POKUD CHCETE ÚVĚR PŘEDČASNĚ SPLATIT

Také jste si už někdy půjčili od banky nebo nebankovní společnosti peníze nebo jste si koupili nějakou věc na splátky? A víte, že podle zákona je spotřebitel oprávněn spotřebitelský úvěr zcela nebo zčásti splatit kdykoliv po dobu trvání spotřebitelského úvěru?

Pokud si najdeme lepší práci, něco ušetříme, zdědíme nebo si najdeme půjčku za mnohem výhodnějších podmínek, pak je dobré mj. zvážit i možnost splacení svých závazků. U spotřebitelských úvěrů máme v takovém případě právo na snížení celkových nákladů spotřebitelského úvěru o výši úroku a dalších nákladů, které bychom jinak byli povinni platit v případě, kdy by k předčasnému splacení nedošlo.

Všichni poskytovatelé spotřebitelských úvěrů **musí svým klientům využití práva na předčasné splacení umožnit!** Samotnou proceduru předčasného splacení však zákon přímo neupravuje a tak se k naplnění této povinnosti jednotliví poskytovatelé úvěrů staví různým způsobem, pro spotřebitele někdy možná neočekávaným.

Spotřebitel zpravidla očekává, že když pošle na účet úvěrové společnosti mimořádnou splátku, bude tato částka použita na umoření tzv. jistiny (půjčené částky) a budou mu tak poměrně sníženy i náklady úvěru (úroky), které by jinak zaplatil a bude mu přiměřeně zkrácena doba splácení úvěru nebo aspoň sníženy jednotlivé splátky. Ne všichni poskytovatelé se však k mimořádným splátkám takto automaticky stavějí. A spotřebitel, který nečte obchodní podmínky, se po čase může divit.

Stejnou zkušenost učinila v tomto roce také paní Dana, která se rozhodla, že si pořídí novou pračku a navštívila za tímto účelem obchodní řetězec s elektronikou. Jelikož jí přítomný prodáváč slíbil v rámci speciální akce téměř poloviční slevu z ceny výrobku, vybrala si nakonec dražší model pračky se sušičkou, po slevě za 19 000 Kč. Jediným zádrhelem bylo, že sleva jí bude poskytnuta pouze v případě, když si zboží zakoupí na spotřebitelský úvěr. Znělo to velmi lákavě, obzvláště, když ji prodejce ujistil, že pokud úvěr do 3 měsíců celý splatí, pak nedojde k žádnému navýšení a zboží bude její za 19 000 Kč. Paní Dana se nechala přesvědčit a bez dlouhého přemýšlení a hlavně bez přečtení podepsala všechny předložené dokumenty. Jelikož se jednalo o vázaný úvěr poskytnutý právě na koupi konkrétního zboží, paní Dana si mohla zboží hned bez zaplacení odvézt.

Podle pokynů prodáváče pak na účet úvěrové společnosti uvedený ve smlouvě zaslala ve třech splátkách celou částku rovnající se kupní ceně zboží, tj. 19 000 Kč a věřila, že celá záležitost s úvěrem je tímto vyřízena. Až několik měsíců nato paní Dana náhodou zjistila, že k předčasnému splacení úvěru vůbec nedošlo. Na radu známého totiž úvěrovou společnost požádala o zaslání dokumentu, který by potvrdzoval, že závazek splatila a nic již nedluží.

Odpověď jí však byla obálka od úvěrové společnosti obsahující splátkový kalendář s výší splátek podle uzavřené smlouvy. Podle něj úvěrová společnost požadovala po paní Daně splatit během 4 let formou pravidelných měsíčních splátek i s úroky více jak 33 000 Kč, takže částku, za kterou by spotřebitel nikdy nekoupila. Spotřebitelka nevěřila vlastním očím a tak rychle vyhledala smlouvu. Splátkový kalendář odpovídal tomu, co podepsala. V rozporu s tvrzením prodáváče nic o tříměsíčním bezúročném období nenašla. Zapřísáhla se, že přístě si již smlouvu, než ji podepíše, důkladně přečte.

Otázkou však zůstává, co se stalo s jejími devatenácti tisíci, co poslala?

Tady je potřeba, aby se spotřebitel podíval do obchodních podmínek a speciálně na podmínky předčasného splacení. V tomto případě, když spotřebitelka navštívila poradnu SOS MaS, z.s. jsme zjistili, že společnost vyžaduje, aby jí spotřebitel oznámil, že uplatňuje své právo na předčasné splacení úvěru nejpozději v den, kdy je částka připsána na její účet. Pokud tak neučiní a pouze poukáže částku převyšující splatné dlužné částky, bude to považováno za „předplacení úvěru“.

Protože paní Dana peníze pouze poslala, úvěrová společnost to vůbec nebrala jako předčasné splacení. V praxi to pak znamenalo, že z poslaných 19 000 Kč úvěrová společnost pouze každý měsíc strhává částku ve výši 700 Kč, tj. pravidelnou splátku. Nedocházelo tak k žádnému snížení celkových nákladů úvěru o poměrnou výši úroků a dalších nákladů. Společnost by takto pokračovala, až by byla částka po přibližně dvou a půl letech vyčerpána. Spotřebitelka by se pak dostala do prodlení s další splátkou a až tehdy by patrně zjistila, že k předčasnému splacení úvěru nedošlo, a že je povinna dál splácet.

Paní Dana naštěstí na celou záležitost přišla poměrně brzy a hned začala komunikovat s úvěrovou společností, což jí zachránilo nemalé finanční prostředky.

Nutno podotknout, že na trhu spotřebitelských úvěrů fungují i společnosti, které uplatňují systém opačný, pro spotřebitele výhodnější. Každou splátku v hodnotě vyšší než sjednaná výše automaticky považují za částečné či úplné předčasné splacení.

Ještě je potřeba připomenout, že předčasné splacení není úplně zadarmo. Zákonem je však stanovena maximální **výše poplatku za předčasné splacení**, který úvěrové společnosti mohou spotřebiteli naúčtovat. Poskytovatel má v případě předčasného splacení právo na náhradu vzniklých nákladů, ty však mohou činit maximálně 0,5 %, respektive 1 % z předčasně splacené částky podle toho, zda do splacení úvěru zbývá méně či více než 1 rok. Výše náhrady nákladů zároveň nesmí přesáhnout částku úroku, kterou by spotřebitel zaplatil za dobu od předčasného splacení do skončení spotřebitelského úvěru. Pozor, výše uvedené informace se týkají úvěrů jiných než na bydlení, předčasné splacení tzv. hypoték se řídí vlastními pravidly.

Víte, jakou praxi uplatňuje Váš poskytovatel úvěru? Pokud ne, doporučujeme si před posláním mimořádné splátky důkladně přečíst obchodní podmínky, abyste po čase nebyli překvapeni. Pokud jste i vy již poslali mimořádnou splátku, přesvědčte se, že jste splnili podmínky k tomu, aby byla považována za předčasné splacení.

Marcela Reichelová

SOS Moravy a Slezska z.s. www.sos-msk.cz
Tel.: 596111252, 606832280 email: ostrava@sos-msk.cz

Představitelé světového loutkářství v Ostravě

Rozmanitý program pro všechny věkové skupiny nabídnul 13. ročník mezinárodního loutkářského festivalu Spectaculo Interesse, který se uskutečnil na přelomu září a října v Ostravě.

Festival Spectaculo Interesse založilo Divadlo loutek Ostrava v roce 1995 jako bienále (pořádá se co dva roky). Úplně na jeho počátku stála myšlenka režiséra a tehdejšího ředitele divadla Miroslava Vildmana uspořádat velký mezinárodní loutkářský festival a dostat tak do Ostravy přední představitelé světového loutkářství. Nejdříve se mu v roce 1990 podařilo uskutečnit česko-polský festival s názvem Loutky, děti a svět. Po něm pak na plány o vzniku velkého mezinárodního festivalu navázala spolu s dramaturgyní Hermínou Motýlovou, nová ředitelka divadla Jarmila Hájková.

Letošní program mimo jiné nabídl inscenace pro děti už od jednoho roku věku, což je oblast divadla, která se v posledních letech velmi rozvíjí (i Divadlo loutek se k tomuto trendu loni přidalo se svou inscenací Bato a Lato). Vždyť sledovat takto malé děti, které plnou pozornost věnují dění na jevišti, je skvělý zážitek i pro dospělé. Děti všeho věku pak vždy nejvíce ocenily, když se mohly během představení, či po něm, podívat na jeviště, účastnit se dění, hrát si s loutkami a probádat vše, co jim důvtipní loutkoherci ke zkoumání připravili.

Loutkou může být cokoli

Bezpochyby nejvíce diváků letos navštívilo představení Divadla bratří Formanů Deadtown: během pěti dnů se jich ve speciálním divadelním stanu vystřídalo asi dvanáct stovek.

A spokojenost byla na všech stranách. Diváci si pochvalovali originální filmově-divadelní pojetí inscenace, přičemž organizátoři festivalu i samotní členové Divadla bratří Formanů oceňovali pohodovou spolupráci i vřelé přijetí. Kladné ohlasy samozřejmě sklízela rovněž další festivalová představení, například vítězná loutkově-taneční inscenace Eh Man He španělského souboru Zero en Conducta. V něm tanečníci využili velkou loutku - manekýna a beze slov rozvíjeli úvahy o tom, kdo, nebo co, loutce vdechuje duši a kde sídlí svobodná vůle.

Dramaturgie letošního loutkářského festivalu tedy reflektovala, kromě jiného, pronikání moderních technologií do loutkového divadla. Bylo zde několik inscenací, které jsou na technologiích postavené a loutky jsou v nich zastoupeny například projekcí. Ostatně, když se dnes řekne „loutka“, nemyslí se tím pouze „dřevění herci“, klasické marionety. Loutkou může být vlastně cokoli, klidně i předměty denní potřeby - toaletní papír, igelitový sáček, papírový kapesník, umyvadlo - nejdůležitější ovšem je, aby divák uvěřil tomu, že před ním loutka (ať už je z čokolivy) opravdu ožila.

S vlastními kořeny do budoucnosti

Profesionální loutkové divadlo v Ostravě má už „seniorský věk“ - zrodilo se v roce 1953 na základech amatérského divadla Dřevěné království. Jedinou loutkohereckou školou byla tehdy u mnohých zakládajících členů škola každodenní povtové loutkoherecké práce na jevišti. Nicméně po nějaké době se o Divadle loutek začalo mluvit jako o divadle hereckém.

Soubor divadla vyspěl a najednou nedisponoval, jako jiná divadla, jednou či dvěma hereckými individualitami, nýbrž celým týmem hereckých špiček, jako byli například Jiří Volkmer, Dušan Feller, Zdeněk Miczko, Libuše Hertlová, Zdeněk Florian, později také Marie Kočková. Šlo o herectví neakademické, strhující komediální herectví, které dokázalo lehce přestupovat přes rampu. Tehdy se takový jevištní projev stavěl do protikladu s pražskou javajkářskou školou, jak ji reprezentovalo Ústřední loutkové divadlo. Takové srovnání dnes už neplatí, ale stále je možné říct, že současná produkce Divadla loutek se s respektem k českým legendám loutkového divadla napájí z vlastní historie a kořenů.

Právě proto, že ostravské Divadlo loutek má dlouhou tradici, sahající až do 50. let minulého století, je pro ostravskou divadelní scénu neodmyslitelné. Denně nabízí až čtyři představení pro školy, o nedělích hraje pro veřejnost, nabízí také výtvarně-divadelní a speciální terapeutické dílny, nebo dětské studio. Formuje tak dětského diváka, vzdělává ho, nabízí mu kvalitní zážitky a podporuje jeho tvořivost, představivost i vztah k divadlu a ke kultuře obecně. Zároveň je důležité zmínit, že Divadlo loutek Ostrava nehraje pouze pro děti - jinými slovy loutkové divadlo nerovná se dětské divadlo. Ve všední dny večer se zde totiž nabízí také inscenace pro dospělé publikum, například populární inscenaci plnou známých písní, Stříhali dohola Josefa Kainara.

Divadlo loutek Ostrava zkrátka poskytuje dětem i dospělým kvalitní a progresivní program, založený na bohaté tradici českého loutkářství - proto se jeho budoucnost jeví jako slibná.

(di)

Ilustrační foto: Roman Polášek

Parta bíloveckých nadšenců propadla finskému národnímu sportu Mōlkkám

Sportovci z Bílovce se už šestým rokem věnují hře zcela netradičního sportu **Mōlkkám**. A že jim to opravdu jde, o tom svědčí i fakt, že v současnosti úspěšně reprezentují toto malé město na severu Moravy nejen po celé České republice, ale i v zahraničí a sbírají jednu medaili za druhou. Loni mužský tým **zvítězil v Českomoravském poháru** a dostal tak příspěvek z České asociace sportu pro všechny (ČASPV) na **mistrovství světa ve finském Pori**, kde se v obrovské konkurenci umístil na úžasném **11. místě**. Letos na **světovém šampionátu ve francouzském Samoens vybojoval mužský tým ze 164 týmů 17. místo**, čímž se stal nejúspěšnějším českým týmem. Zlaté medaile si bílovecké týmy letos přivezly ale například i z Bratislavy nebo z Vídně.

„Máme za sebou opravu úspěšnou sezonu a jsme za to rádi. Hra nás však natolik baví, že medaile jsou pro nás sice krásnou třešničkou na pomyslném dortu, ale naše nadšení do hry přilíhne

neovlivňují. Hrajeme prostě proto, že nás to baví,“ říká jedna ze zakladatelek tohoto sportu v Bílovci Hana Kotrlová. Ta společně se svým mužem a několika dalšími nadšenci začínala původně hrát Kubb (údajně vikingská venkovní společenská hra pro dvě družstva, která se hraje s pomocí dřevěných hranolů) a Woodball (hra, při níž se s pomocí paličky dostává míč do brány). „Hry nás bavily, a tak jsme se rozhodli účastnit celorepublikové soutěže pod ČASPV, a tam jsme se seznámili s Mōlkkami, které nás oslovily více. Zakoupili jsme tedy první sadu Mōlekk, což je 12 očíslovaných kolíků, které jsou nahoře seříznuty pod úhlem 45 stupňů, a začali trénovat. Je to hra, která zaujme lidi všech věkových kategorií, u nás doma to hrajeme všichni - vnoučata, rodiče i prarodiče. Kromě sady Mōlekk potřebujete jen pár metrů rovného prostoru - trávník, antuka nebo umělý trávník a chuť si zahrát. Na soutěžích hrají většinou tříčlenná nebo čtyřčlenná družstva, ale doma si můžete zahrát i jeden na jednoho. Cílem hry je shodit na vzdálenost 3 až 12 metrů na několik pokusů tolik kolíků, aby na konci byl jejich součet rovný 50. Pravidla najdete na stránkách Českého svazu Mōlkkky.“
www.molkkky.cz.

Bílovecký tým soutěží pod hlavičkou ČASPV v Českomoravském poháru, což je několikakolová národní soutěž. Na spoustu mezinárodních soutěží však vyrazí tito nadšenci i soukromě.

„Pravidla účastí na mezinárodních soutěžích jsou relativně volná a soutěžit může každý, kdo se přihlásí a zaplatí startovné, které je zde samozřejmě vyšší. I proto zde bývá relativně vysoký počet týmů a probíhat se do semifinále nebo finále bývá opravdu náročné, zvláště,

když se soutěží účastní spousta týmů ze severovýchodních zemí, kde jsou Mōlky doslova národním sportem,“ pokračuje Hana Kotrlová a dodává, že o to více si váží letošního prvního místa smíšeného rodinného mužstva na mistrovství Slovenska nebo prvního místa v turnaji ve Vídni. Čím to je, že se bíloveckým daří i v tak silné konkurenci?

Určitě to je tím, že nás to opravdu baví, trénujeme 2x týdně na hřišti na Střelnici a schází se nás mnohdy i kolem třiceti. V současnosti máme již asi pět stabilních trojčlenných družstev, která jezdí na soutěže, a další trojice vznikají.

Na trénincích se však pravidelně střídáme, abychom promíchali slabší a silnější hráče a hra byla zajímavější. Jsme takoví fanatici, že hrajeme někdy i v zimě v rukavicích na odhrnutém plácku,“ dodává s úsměvem Hana Kotrlová, jejíž povídání doplňuje starostka města Bílovce Renata Mikolašová: „Nadšení těchto sportovců je neskutečné a jsem opravdu ráda, že se jejich prostřednictvím daří proslavit náš Bílovec nejen v České republice a v okolních zemích, ale i v tak vzdálených koutech jako je Francie nebo Finsko. Osobně jsem pozvala tyto nadšence na radnici, abychom si o jejich netradičním sportu více popovídali, ale nemají čas, protože stále trénují. Držím jim palce a věřím, že se jim bude dařit i nadále.“

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů.
Vydává Společnost senior, z. s.
Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Příbyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.

Neprodejně. Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, z.s. Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava IČ 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105

e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

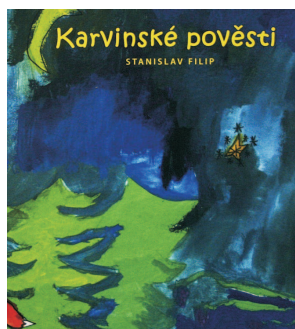
PAN STANISLAV, MUŽ MNOHA PROFESÍ

Stanislava FILIPA někteří možná znáte. Mnohokrát vystavoval v Havířově, měl zde různé přednášky v muzeu, byl hlavním aktérem řezbářských symposií. Je sice z Karviné, ale ta je od Havířova co by kamenem dohodil. Přiznávám, že já jsem jeho práce neznala a tudíž jsem je ani nemohla obdivovat už dříve.

Pan Stanislav FILIP má 73 let. Pracuje v mnoha uměleckých profesích. Několik talentů mu bylo naděleno asi už do kolébky. Píše knížky, básně, maluje, výborně přednáší, napsal 51 scénářů pro autorské divadlo, je řezbářem... U nás i ve světě měl už více než 90 výstav řezbářských prací. Jak s oblibou říká, je šťastným mužem, protože mu k tomu všemu osud nadělil i skvělou manželku Alenu. Ta ho nejen chápe, ale sdílí s ním řadu činností. Zastává "funkci" poradkyně, korektorky, organizátorky akcí a samozřejmě také plní roli pečovatelky a vzorné manželky. Je toho mnoho, ale ona vše s úsměvem zvládá. Spolu tvoří skvělý pár. Mohou být zářným příkladem všem, kteří jsou pořád mrzutí a na stáří jen žehrají... Všechno to zvládají i přes velké zdravotní problémy. Pan Stanislav měl 6 infarktů, mrtvici, embolii, má těžkou cukrovku. Z těchto sedmdesátníků sálá pohoda a chuť stále něco podnikat a tvořit. A o to nám přece v našem časopise jde. Ukazovat čtenářům, kterým šedesátka či sedmdesátka už dávno minula, že ani ve vyšším věku není třeba rezignovaně skládat ruce do klína.

Teď se zaměříme na literární činnost pana Stanislava. Mám na stole třeba "Karvinské pověsti", knížku, ve které se v mnoha příbězích dozvíte o věcech, které jste o Karvině nevěděli. Je ozdobena pěknými kresbami školních dětí. V roce 2015 byla nominována na nejkrásnější knihu roku. Titul sice nezískala, ale i tak to byl pro pana Filipa veliký úspěch.

Zajímavá je také kniha poezie "Podrobná anatomie tvého těla", kterou autor věnoval své ženě. Všechny básně v ní začínají slovem TVOJE, TVŮJ... Je krásně ilustrovaná paní Jarkou Rybovou. Je s podivem, jak se najednou z davu vynoří básník a dovede půvabně o všem povídat ve verších. Ale on dovede básně i recitovat. Obdivuhodný všestranný člověk, kterého musí mít v okolí všichni rádi.

V roce 2018 vyšla půvabná knížka "Křivoklátské pověsti". Za svůj vznik vděčí tomu, že pan Stanislav byl mnohokrát účastníkem Křivořezání, řezbářského plenéru přímo na hradě Křivokláte. Tyto verše s příběhem určitě stojí za přečtení i v naší nervózní a uspěchané době.

Jak mi řekla paní Alena, manžel obvykle vstává ve čtyři ráno a za chvíli už usedá ke své rozdělané práci. Buď je to počítač, tužka a čistý papír nebo zamíří k dlátům ve své dílně... ▼

Dáma s vějířem

Tlukot slaviček

Pan Stanislav FILIP prostě nedokáže jen tak posedávat a zahálet. Až bude zase někdy u nás v Havířově, rozhodně si nenechte jeho besedy či výstavy ujít. Já se určitě zúčastním, protože tak milého a čínorodého důchodce plného elánu jsem moc ráda poznala.

Hana Kuchařová

**Všem čtenářům SeniorTipu
přejeme
krásné prožití vánočních svátků
a mnoho štěstí
v roce 2020**